

N:o 39.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 16 Maj 1874.
— — — — Andra Kammaren den 16 — —

Riksdagens underdåniga Skrifvelse, angående regleringen af utgifterna under Riksstatens Åttonde Hufvudtitel.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 20 a och 20 b samt Memorial N:o 79.)

S. A. K.

I afseende å regleringen af utgifterna under Åttonde Hufvudtiteln, innefattande anslagen för Ecklesiastik-departementet, hafva vid innevarande riksmöte ifrågakommit de förändringar, hvilka här nedan omförmas i den ordning, hvaruti anslagen äro uti riksstaten uppförda.

Departementets expedition.

1:o. I öfverensstämmelse med ett den nådiga propositionen om Statsverkets tillstånd och behof bilagdt protokoll öfver ecklesiastik-ärenden samt med åberopande af Eders Kongl. Maj:ts den 28 November och den 19 December 1873 fattade beslut, angående förändrade anordningar inom statsdepartementens kansliexpeditioner, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, under de genom samma nådiga beslut stadgade villkor och förbehåll, för genomförande af ny organisation och lönerreglering för Ecklesiastik-departementets expedition, höja det ordinarie anslaget till expeditionen från 54,750 kronor till 70,550 kronor, eller med 15,800 kronor.

Med tillämpning af Riksdagens beslut angående Justitie-stats-expeditionen kommer aflöningsstaten för nu ifrågavarande expedition att upptaga följande belopp, nemligen:

en expeditionschef, arvode	Kronor	7,000: —
fyra byråchefer, lön à 5,500 kronor	„	22,000: —
fem kanslisekreterare, lön à 4,200 kronor	„	21,000: —
en registrator, lön	„	4,200: —
tre vaktmästare, 1 à 750 kronor och 2 à 650 kronor	„	2,050: —
till departementschefens förfogande för amanuenser, skrifbiträden och e. o. vaktbetjente m. m.	„	10,000: —
tillsammans Kronor		66,250: —

eller 11,500 kronor mera än expeditionens nuvarande aflöningsanslag; och har alltså anslaget till Ecklesiastik-departementets expedition blifvit för tillämpning under år 1875 af nämnda aflöningsstat höjdt med 11,500 kronor, hvilket belopp på extra stat uppförts.

Riksarkivet.

2:o. För anställande af ytterligare *en andre amanuens* vid *riksarkivet* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på ordinarie stat uppföra ett lönebelopp lika stort med det, som utgår såsom lön till den nuvarande andre amanuensen, eller 1,000 kronor; och har Riksdagen det äskade anslagsbeloppet beviljat.

3:o. Till höjande af de *två* på riksarkivets stat uppförda *vaktmästarelöner*, den ena från 500 till 650 kronor och den andra från 600 till 750 kronor har Eders Kongl. Maj:t äskat 300 kronor.

Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande hänseende föreslagit, har riksarkivets anslag blifvit med 300 kronor förhöjdt.

Kongl. Biblioteket.

4:o. Då de vid *Kongl. Biblioteket* anställde *två vaktmästares* löner icke uppgå till högre belopp än 600 och 500 kronor har, i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, Riksdagen för beredande af tillgång till dessa löners höjande till 750 och 650 kronor beviljat en förökning i bibliotekets anslag med 300 kronor.

Nationalmuseum.

5:o. Sedan Riksdagen bifallit Eders Kongl. Maj:ts framställning derom, att det under anslaget till *akademien för de fria konsterna* uppförda reservationsanslag af 6,000 R:dr, som varit afsedt till inköp af svenska konstnärers arbeten, måtte varda förhöjdt till 9,000 R:dr och kunna af Eders Kongl. Maj:t disponeras till inköp för statens räkning jemväl af norska och danska konstnärers arbeten, samt Eders Kongl. Maj:t under den 13 December 1872 meddelat bestämmelser, enligt hvilka underdånigt förslag till inköp af omförmälda konstverk skall af en särskildt förordnad nämnd vid nationalmuseum upprättas, så har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att ifrågavarande reservationsanslag må från akademien för de fria konsterna stat öfverflyttas och uppföras under anslagen för nationalmuseum och de derstädes förvarade konstsamlingar.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

6:o. Enligt hvad af statsråds-protokollet inhemtats, hade intendenten vid *nationalmusei konstafdelning* i afgifvet underdånigt utlåtande bland annat framhållit önskvärdheten af ökad aflöning åt den vid museum anställda *betjening* och i sådant afseende föreslagit, att den s. k. *öfvereldaren*, hvilken tillika vore tillsyningsman vid alla inom byggnaden förekommande reparationer m. m., måtte erhålla en förhöjning af 250 R:dr i sitt till 500 R:dr, jemte bostad, i nu gällande stat upptagna arvode; att *portvakten*, hvilkens syssla borde skötas af en pålitlig, i främmande språk kunnig person, måtte bekomma en tillökning af 150 R:dr i sin nuvarande till 600 R:dr upptagna aflöning; att de två *eldarnes* arvoden måtte från 450 R:dr höjas till 500 R:dr för vardera; att aflöningen 450 R:dr till *gårdsdrängen*, till hvilkens befattning ej blott hörde renhållningsarbeten i allmänhet inom museum, utan äfven budsändningar inom staden, måtte ökas med 250 R:dr; samt att anslaget 4,000 R:dr till *vaktmästare* vid konstafdelningen måtte höjas till 5,000 R:dr, på det att de fem vaktmästare, hvilka hade tjenstgöringsskyldighet alla dagar i veckan, kunde få sin aflöning bestämd till 650 R:dr vardera, och de fyra, hvilkas tjenstgöring vore inskränkt till tre dagar i veckan, till 350 R:dr.

Då ifrågavarande betjenings nuvarande aflöning vore så ringa, att den onekligen tarfvade förbättring, och den af intendenten föreslagna icke vore högre, än att betjeningen derigenom sattes i någorlunda jemngod ställning med sina vederlikar inom andra verk, har Eders Kongl.

Maj:t, för beredande af medel till löneförbättringen, af Riksdagen äskat en förhöjning i anslaget till nationalmuseum af 1,750 kronor; och har Riksdagen denna anslagsförhöjning beviljat.

Universitetet.

7:o. Till inrättande af *sex* nya *docentstipendier* å 1,000 kronor hvardera vid *Upsala* universitet och till höjande af *tre* utaf de vid *Lunds* universitet redan befintliga *docentstipendierna* till nyssnämnda belopp har Eders Kongl. Majt äskat för *universitetet i Upsala* 6,000 kronor och för *universitetet i Lund* 750 kronor, eller tillhopa 6,750 kronor.

Detta anslagsbelopp har Riksdagen beviljat.

8:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning har anslaget till *botaniska institutionen i Lund* blifvit med 500 kronor förhöjdt.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

9:o. Efter det kanslern för *Upsala* universitet öfverlemnadt och till nådigt bifall förordat en af lärarekollegium vid *Karolinska mediko-kirurgiska institutet* gjord underdånig anhållan om förhöjning med 2,849 kronor af det till institutet för *samlingarnes förökande och vård samt till materiela behof* utgående ordinarie anslag, stort 7,151 R:dr, så att det samma från och med år 1875 komme att uppgå till 10,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att ifrågavarande anslag måtte med 2,849 kronor förhöjas; och har, med bifall härtill, *Karolinska institutets* anslag blifvit med 2,849 kronor förhöjdt.

10:o. Till *löneförbättring* åt vaktbetjeningen vid *Karolinska mediko-kirurgiska institutet* har Riksdagen beviljat det af Eders Kongl. Maj:t äskade belopp, 450 kronor.

Elementarläroverken.

11:o. För *lärares* vid *elementarläroverken* *uppflyttning i högre lönegrad* enligt gällande grunder har Eders Kongl. Maj:t äskat 89,000 kronor, att å ordinarie stat uppföras.

Med afseende å de i statsråds-protokollet meddelade upplysningar rörande tillgångarne å anslaget till elementarläroverken har den äskade förhöjningen i detta anslag synts vara för ändamålet behöflig, hvarföre Riksdagen den ifrågasatta anslagstillökningen beviljat.

12:o. Till löneförbättring åt vissa *öfningslärare* vid *elementarläroverken* enligt Riksdagens år 1873 fattade beslut har Eders Kongl. Maj:t äskat en förhöjning af anslaget till elementarläroverken med 18,250 kronor, hvilken förhöjning Riksdagen beviljat.

13:o. Såsom löneförbättring åt lärare vid statens elementarläroverk har Eders Kongl. Maj:t äskat uppförande å ordinarie stat af 381,700 kronor, att utgå enligt följande grunder:

att löneförmånerna för *rektorer, lektorer, adjunkter* och *kolleger* vid samtliga *högre* äfvensom *fem- och treklassiga* elementarläroverk ökas med 500 R:dr för hvar och en af nuvarande lönegrader, med oförändrade bestämmelser rörande ej mindre lönegradernas antal än ock vilkoren för öfvergång från lägre till högre grad;

att lönegraderna för *gymnastiklärare* vid de *högre* elementarläroverken blifva 1,000 R:dr, 1,250 R:dr och 1,500 R:dr med uppflyttningsrätt från lägre till närmast högre grad efter fem års väl vitsordad tjänstgöring; börande, vid tillämpning häraf å nu varande gymnastiklärare, den, som i sådan egenskap haft ordinarie anställning vid högre elementarläroverk i fem år, räknade från början af kalenderåret näst efter det, under hvilket han såsom sådan blifvit förordnad, samt derunder ådagalagt nit och skicklighet, ega rätt till andra lönegraden med 1,250 R:dr och efter 10 års tjänstgöring, beräknad på samma sätt och lika vitsordad, till tredje lönegraden med 1,500 R:dr;

att arvodet för *gymnastiklärare* vid *femklassiga* läroverk höjes med 100 R:dr;

att *lärare i musik och teckning* vid de *högre* elementarläroverken erhålla ett lönetilläg af 250 R:dr till hvar och en af nuvarande lönegrader med i öfrigt oförändrade bestämmelser; samt

att, så länge undervisningen vid de *tvåklassiga* elementarläroverken fortgår, derstädes å ordinarie stat anställde och tjänstgörande lärare må åtnjuta löneförbättring på det sätt, att *rektorer* och *kolleger* erhålla 500 R:dr lönetilläg i hvarje lönegrad, i likhet med hvad för öfriga läroverk är föreslaget, samt *lärare i musik* en tillökning af 100 R:dr.

Redan nästlidet års Riksdag erkände i underdånig skrifvelse af den 24 Maj 1873 behovet af en fast löneförbättring för ifrågavarande lärare

och Riksdagen har ej heller tvekat att bevilja det utaf Eders Kongl. Maj:t äskade anslagsbeloppet; men härvid har Riksdagens uppmärksamhet fästats å en fråga, som för åstadkommande af enkelhet och reda i denna gren af förvaltningen är af ej ringa vigt. Denna fråga rörer de i anslaget för elementarläroverken ingående ersättningar för indragna ränte- och tiondeanslag. Otvifvelaktigt har vid den tid, då aflöningen i sin helhet eller åtminstone till större delen utgick i spannmål, detta aflöningsätt varit för löntagarne fördelaktigt, enär värdet af densamma stigit i samma mån lefnadskostnaderna i allmänhet ökats. Då emellertid alla anslag, som på senare tider beviljats för elementarläroverken, uppförts i penningar, utgör numera den del af aflöningen vid dessa läroverk, som efter spannmålsberäkning utgår, endast en ringa del af aflöningsanslagets slutsumma. Genom de beslut Riksdagen nu fattat om förhöjning af elementarläroverksanslaget, kommer detsamma att uppgå till 2,277,042 kronor 56 öre, under det de förslagsvis beräknade ersättningarna för indragna räntor och tiondeanslag endast uppgå till 217,296 kronor 12 öre eller icke ens en tiondedel af hela aflöningsanslaget. Det torde således kunna antagas, att om frånträddet af indelt lön uppställes såsom vilkor för tillträddet af den nu ifrågasatta löneförhöjningen, samtliga de lärare, som nu äro till sådan lön berättigade, skola finna med sin fördel mest öfverensstämmande att denna sin rätt frånträda, och Riksdagen har därför ansett detta tillfälle till genomförande af en ingalunda oviktig förenkling i förvaltningen ej böra lemnas obegagnadt, helst den förbättring i aflöningen, som hittills genom det indelta aflöningsättet kommit åtskilliga elementarlärare till del, ingalunda varit betingad aflärareplatsernas större vigt, utan endast berott på den tillfälliga omständigheten, att aflöning för dessa befattningar varit redan under äldre tider uppförd. Riksdagen har alltså till löneförbättring åt lärarne vid statens elementarläroverk i enlighet med ofvan omförmälda, af Eders Kongl. Maj:t föreslagna grunder, på ordinarie stat uppfört ett belopp af 381,700 kronor, dock att lärare, som enligt hittills gällande stat är berättigad till ersättning för indelt lön, icke må tillträda den enligt nämnda grunder för honom beräknade löneförhöjning, med mindre han sin rätt till nämnda ersättning frånträder; och får, jemte anmälan härom, Riksdagen i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till nästkommande riksdag göra framställning om uppförande å elementarläroverkens stat af ett bestämt anslagsbelopp i stället för de nuvarande förslagsvis beräknade ersättningarna för indelta ränte- och tiondeanslag, i den mån dessa anslag icke vidare äro på särskilda lärare eller eljest disponerade.

14:o. Sedan antalet af ordinarie lärare vid elementarläroverken befunnits otillräckligt för att uppehålla undervisningen enligt gällande föreskrifter, beviljades vid riksdagarne 1862—1863 och 1865—1866 till *arvoden åt extra lärare* tillsammans 44,000 R:dr, vid hvilket belopp detta anslag ännu kvarstår. Då utgifterna till dylika arvoden beräknats komma att öfverstiga det närvarande anslaget med omkring 16,000 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till förhöjning af förenämnda anslag anvisa ett belopp af 16,000 kronor, hvarigenom alltså detsamma komme att uppgå till 60,000 kronor.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

15:o. Likaledes har, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, anslaget till *vikarierande lärare* blifvit med 10,000 kronor förhöjdt.

16:o Sedan *Göteneds prebendepastorat*, hvilket tillhört en lektorsbeställning vid Skara högre elementarläroverk, från och med slutet af år 1872 upphört att vara prebende för lärare vid nämnda läroverk, har Eders Kongl. Maj:t, i likhet med hvad vid likartade förhållanden förut egt rum, föreslagit Riksdagen, att *ersättning* för den i vederbörande lärares lön tillföre inberäknade behållna årliga inkomst af nämnda prebende nu måtte å läroverkets stat uppföras samt det i riksstaten upptagna reservationsanslag till elementarläroverken för sådant ändamål höjas med 1,045 R:dr.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

17:o. Uti en den 2 sistlidne Februari till Riksdagen aflåten nådig proposition har Eders Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad ett den nådiga propositionen bilagdt statsråds-protokoll öfver ecklesiastikärenden den 31 December 1873 innehåller, föreslagit Riksdagen:

att det i nu gällande riksstat uppförda anslag till elementarläroverken måtte af Eders Kongl. Maj:t disponeras till genomförande, i den mån sådant lämpligen kunde ske, af den anordning af dessa läroverk, som vore angifven uti det i bilagan B till nämnda protokoll framställda förslag till normalstat för elementarläroverken;

att Riksdagen måtte för samma anordnings genomförande i nedan nämnda delar, utöfver nuvarande anslag för elementarläroverken, anvisa följande belopp från och med år 1875:

för utvidgning af de tvåklassiga elementarläroverken i Wernamo, Sölvesborg, Ronneby, Trelleborg, Strömstad och Marstrand till treklassiga elementarläroverk 21,000 R:dr, med vilkor att de kommuner, inom hvilka

dessa läroverk voro belägna, bekosta för läroverkens utvidgning fullt ändamålsenliga lokaler; till förändring af Engelholms tvåklassiga pedagogi till treklassigt elementarläroverk 6,900 R:dr, med vilkor att Engelholms kommun kostnadsfritt tillhandahåller lämplig lokal för det förändrade läroverket;

för upprättande af de tre lägsta klasserna af ett på reallinien fullständigt elementarläroverk i Stockholm, med undervisning endast i de å reallinien förekommande läroämnen, 6,900 R:dr, med tillägg af 500 R:dr till den nödvändigaste undervisningsmateriel, 7,400 R:dr, med vilkor att Stockholms stad förbinder sig ej blott att kostnadsfritt tillhandahålla lämplig lokal så väl för i fråga varande trenne klasser, som för läroverkets småningom skeende utvidgning till fullständigt å reala linien, utan ock att förse rektor med boställe eller deremot svarande hyresersättning;

för Piteå läroverks uppförande å stat såsom fem-klassigt elementarläroverk 3,100 R:dr;

för lönetillökning åt rektorerna vid Westerviks och Luleå högre elementarläroverk, med 500 R:dr åt vardera, 1,000 Rdr;

till lön åt en lektor vid Luleå högre elementarläroverk 2,500 R:dr; och

till löner åt två nya lektorer vid Jönköpings samt en vid Malmö, en vid Carlskrona, en vid Norrköpings och en vid Wisby högre elementarläroverk, å 2,500 Rdr, 15,000 R:dr;

att Riksdagen måtte till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställa ett belopp å 10,000 R:dr, att enligt de i statsråds-protokollet angifna grunder användas till arvoden åt skrifbiträden för rektorerna vid samtliga högre äfvensom vid Stockholms femklassiga elementarläroverk;

att Riksdagen likaledes till Eders Kongl. Maj:ts disposition måtte ställa en summa af 10,000 R:dr, att användas till aflöning åt rektorer utöfver normalstaten vid högre elementarläroverk, der Eders Kongl. Maj:t kunde pröfva sådant nödigt; samt

att lärarnes lönegrader, i enlighet med grunderna i ett af Eders Kongl. Maj:t den 9 sistlidne Januari i nåder gilladt förslag till löneförbättring för elementarläroverkens lärare, måtte bestämmas på det sätt, som uti bilagan C till statsrådsprotokollet af den 31 sistlidne December vore närmare angifvet.

Vid behandling af denna nådiga proposition hafva Riksdagens Kamrar i afseende å 1:sta punkten — eller framställningen derom att det i nu gällande riksstat uppförda anslag till elementarläroverken måtte af Eders Kongl. Maj:t disponeras till genomförande, i den mån sådant lämpligen

ligen kunde ske, af den anordning af dessa läroverk, som vore angifven uti det i bilagan B till statsrådsprotokollet framställda förslag till normalstat för elementarläroverken — stannat i olika beslut af den beskaffenhet, att jemlikt 63 § Riksdags-ordningen, frågan i följd deraf för denna riksdag förfallit.

Hvad angår Eders Kongl. Maj:ts förslag om utvidgning af tvåklassiga elementarläroverken i Vernamo, Sölvesborg, Ronneby, Trelleborg, Strömstad och Marstrand till treklassiga elementarläroverk, öfverensstämmer det i allo med den af sistlidne Riksdag derom uttalade åsigt. De tvåklassiga elementarläroverken torde i sjelfva verket numera icke kunna anses motsvara sitt ändamål, då den för inhemtande af en allmän medborgerlig bildning särskildt afsedda afslutning af studierna der svårigen lärare kunna anordnas. Vid sådant förhållande har den ännu tvåklassiga skolan i Örnsköldsvik syntts böra antingen indragas eller ock förändras till treklassigt elementarläroverk, hvartill erfordras ett belopp af 2,400 kronor. Afståndet från såväl Umeå som Hernösand, de närmast belägna läroverken, utgör icke mindre än tolf mil, och orten lärare således väl behöfva ett treklassigt elementarläroverk. Då härtill kommer att för lidet år lärjungeantalet, som under höstterminerna 1869—1871 i medeltal utgjort 20, enligt meddelad uppgift nu stigit till 25, öfversteg det i Ronneby och föga understeg antalet lärjungar i Marstrands och Sölvesborgs läroverk, hvilka nu skulle uppföras såsom treklassiga, har Riksdagen ansett äfven Örnsköldsviks läroverk böra till treklassigt utvidgas.

Till aflöning åt rektorer utöfver normalstat har Eders Kongl. Maj:t askat ett belopp af 10,000 kronor. Dessa medel äro afsedda för vidtagande af den anordning, att en lärare, som förordnas till rektor vid högre elementarläroverk, må i följd af detta förordnande kunna berättigas erhålla fullmakt såsom lektor vid läroverket i ett visst eller vissa ämnen, så framt han ej redan förut vore ordinarie lektor derstädes. Denna framställning synes föranledd af farhåga för de olägenheter, som under vissa förutsättningar till följd af nuvarande stadganden angående rektorers tillsättande skulle kunna uppstå vid en tillförordnad rektors återgång till sin ordinarie befattning. Då emellertid några sådana fall, som befarats kunna uppstå, icke inträffat och den anförda olägenheten af ett längre tid fortfarande vikariat äfven *med* den föreslagna anordningen icke torde kunna undvikas samt förslaget dessutom innebär en afvikelse från den hittills stadgade ordningen för tillsättande af lektorat, har Riksdagen icke ansett sig kunna förevarande nådiga förslag godkänna.

Beträffande Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning derom, att

lärarnes lönegrader i enlighet med grunderna i det af Eders Kongl. Maj:t den 9 sistlidne Januari i nåder gillade förslag till löneförbättring för elementarläroverkens lärare måtte bestämmas på det sätt, som uti bilagan C till statsrådsprotokollet den 31 sistlidne December vore närmare angifvet, har Riksdagen, på sätt i punkten 13 här ofvan är omförmäldt, härtill lemnat bifall.

Då för ett slutligt genomförande af sådana anordningar vid elementarläroverken, hvarigenom den reala undervisningen skall komma att intaga den sjelfständiga ställning, man afsett, det torde finnas nödvändigt icke allenast att indraga dylik undervisning vid en del läroverk, der den förut meddelats, utan äfven att öka det nuvarande antalet lektorer, har Riksdagen med anledning af de ytterligare anslag, som för deras aflöning erfordras, trott det å andra sidan böra undersökas, huruvida icke en indragning af den klassiska undervisningen vid en del läroverk kan vara af behovet påkallad, en utredning, hvilken Riksdagen äfven ur en annan synpunkt ansett önskvärd. Den nära förening emellan de olika bildningslinierna, som hittills egt rum, synes nemligen hafva utgjort ett hinder för undervisningens fullt ändamålsenliga bedrifvande. Uppenbart är, att ett tillbörligt tillgodoseende af såväl den klassiska som den reala undervisningen endast står att vinna genom bildningsliniernas fullständiga åtskiljande, enär undervisningsämnena, äfven der de äro gemensamma, kräfva ett olika behandlingssätt för den klassiska och för den reala linien. Detta mål kan dock icke fullständigt uppnås annat än genom upprättande af särskilda klassiska och särskilda reala läroverk. Att på alla ställen, der fullständiga läroverk nu finnas, inrätta särskilda sådana för hvardera linien torde, oafsedt kostnaderna, vara desto mera öfverflödigt, som det måste antagas, att den strängt vetenskapliga underbyggnad, som den klassiska bildningslinien är afsedd att meddela, endast kan tillgodogöras af ett ringare antal lärjungar, då deremot det stora flertalet bäst tillgodoses genom den praktiska och allmänt medborgerliga bildning, som bör meddelas i de reala läroverken. I den mån dessa senare förses med dugliga och tillräckliga lärarekrafter, är det sannolikt, att de tillvinna sig ökad förtroende, hvilket hittills nästan uteslutande kommit den i nämnda afseende bättre lottade klassiska linien till godo. Följden häraf måste blifva, att den klassiska undervisningen bör kunna meddelas uti färre läroanstalter och, om icke inskränkas till det antal, som fanns före år 1856, då hvarje stift hade endast ett klassiskt läroverk, åtminstone bibringas vid ett betydligt ringare antal läroverk än för närvarande är fallet.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, och då Riksdagen i öfrigt icke haft något att emot den nådiga propositionen erinra, har Riksdagen

till utvidgning af de tvåklassiga elementarläroverken i Wernamo, Sölvesborg, Ronneby, Trelleborg, Strömstad, Marstrand och Örnsköldsvik beviljat 23,400 kronor, med vilkor att de kommuner, inom hvilka dessa läroverk äro belägna, bekosta för läroverkens utvidgning fullt ändamålsenliga lokaler;

till förändring af Engelholms tvåklassiga pedagogi till treklassigt elementarläroverk anvisat 6,900 kronor, med vilkor att Engelholms kommun kostnadsfritt tillhandahåller lämplig lokal för det förändrade läroverket;

för upprättande af de tre lägsta klasserna af ett på reallinien fullständigt elementarläroverk i Stockholm med undervisning endast i de på reallinien förekommande läroämnen beviljat 6,900 kronor, med vilkor att Stockholms stad förbinder sig ej blott att kostnadsfritt tillhandahålla lämplig lokal så väl för i fråga varande trenne klasser som för läroverkets småningom skeende utvidgning till fullständigt å reala linien, utan ock att förse rektor med boställe eller deremot svarande hyresersättning;

till den nödvändigaste undervisningsmateriel vid sistnämnda läroverk för år 1875 anvisat ett extra anslag af 500 kronor;

för Piteå skolas uppförande å stat såsom femklassigt elementarläroverk anvisat 3,100 kronor;

för lönetillökning åt rektorerna vid Westerviks och Luleå elementarläroverk med 500 kronor åt hvardera beviljat 1,000 kronor;

till lön åt en lektor vid Luleå elementarläroverk anvisat 2,500 kronor;

till löner å 2,500 kronor åt två nya lektorer vid Jönköpings samt en vid Malmö, en vid Carlskrona, en vid Norrköpings och en vid Wisby elementarläroverk beviljat tillsammans 15,000 kronor; och

till Eders Kongl. Maj:ts disposition ställt ett anslag af 10,000 kronor, att användas till arvoden åt skrifbiträden för rektorerna vid samtliga högre elementarläroverk äfvensom vid Stockholms femklassiga elementarläroverk;

hvaremot Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anslag till aflöning åt rektorer utöfver normalstat vid elementarläroverken icke vunnit Riksdagens bifall; och får, jemte anmälan af dessa beslut, Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes, efter vederhörandes hörande, taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke ett inskränkta antal elementarläroverk, afsedda för undervisning endast på den

klassiska linien, må kunna vara tillräckligt för landets behof samt till en kommande Riksdag aflåta det förslag i ämnet, hvartill förhållandena kunna föranleda.

Pedagogisk undervisningsanstalt för elementarlärare.

18:o. Uti propositionen om statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att till inrättande af en pedagogisk undervisningsanstalt för elementarlärare måtte å ordinarie stat uppföras ett belopp af 55,700 kronor, som för anstaltens verksamhet under första läsåret erfordrades enligt den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastik-ärenden den 9 sistlidne Januari, hvilket finnes den nådiga propositionen bilagdt, beräknade stat, samt att rätt till löneförhöjning hvart femte år med 500 R:dr måtte tilläggas läraren i pedagogik vid ifrågavarande anstalt, till dess hans lön uppgått till 5,500 R:dr, och öfverlärarne, tills deras löner uppgått till 5,000 R:dr; att lektor, som beforderades till öfverlärare, måtte såsom sådan i lön erhålla 1,000 R:dr mer än han skulle uppburit såsom lektor, dock så att hans lön icke öfverstege 5,000 eller understege 4,000 R:dr; att lektorer och öfningslärare blefve i afseende på uppflyttning i högre lönegrad likställda med lärare vid elementarläroverken; att extra lärare medgäfves rätt att för löneförhöjning inom adjunktsgarden räkna sig till godo de år, under hvilka de varit såsom extra lärare vid seminariiskolan auställda, samt att, i det fall att någon af lektorerna förordnades till öfverlärare, den extra lärare, som förordnades att såsom vikarie uppehålla lektorstjensten, vore berättigad till lönetursberäkning såsom lektor. Härförutom har Eders Kongl. Maj:t å extra stat för år 1875 åskat 13,000 kronor till uppsättande af bibliotek samt skol- och undervisningsmateriel vid nämnda anstalt.

Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 24 sistlidna Maj uttryckt den önskan, att redan för innevarande Riksdag måtte framläggas förslag om inrättande af en anstalt för elementarlärares praktiska utbildning, uppdrogs, enligt hvad i statsrådsprotokollet blifvit meddeladt, åt några till Stockholm kallade sakkunnige män att utarbeta förslag till inrättande af en sådan anstalt. Efter fullgörande af detta uppdrag hafva komiterade den 13 sistlidna December afgifvit betänkande jemte förslag till anordnande i hufvudstaden af ett för praktisk utbildning af blifvande elementarlärare afsedt pedagogiskt seminarium med tillämpningsskola.

Det i öfverensstämmelse härmed af Eders Kongl. Maj:t nu framlagda förslag har syntes Riksdagen vara förtjent af stor uppmärksamhet

och innebär ett värdefullt bidrag till utredning af frågan om lämpligaste sättet för tillgodoseende af skollärares praktiska utbildning. Emellertid har det syntts Riksdagen böra tillses, huruvida det åsyftade målet endast eller ens bäst på detta sätt kan vinnas. De med ett dylikt seminarium förenade kostnader äro nemligen så stora, att man, enligt Riksdagens åsigt, på förhand bör vara fullt förvissad om ernäendet af ett mot dem svarande resultat. Årliga aflöningen, enligt normalstaten, uppgående till 81,700 kronor, komme att ökas i den mån lärarne uppflyttas i högre lönegrader. Jemte det nu begärda extra anslaget af 13,000 kronor erfordras dessutom årliga utgifter för bibliotek, museer, undervisningsmateriel m. m. De årliga kostnaderna skulle ytterligare ökas genom erforderliga anslag till uppförandet af en dyrbar skolbyggnad, äfvensom till anskaffandet af bostad åt rektor — kostnader, hvilka i alla andra fall åligga kommunerna, men här skulle komme att helt och hållet bestridas af staten.

Upprättandet blott för seminariets räkning af en så stor öfningskola, som ett fullständigt elementarläroverk med 12 klasser och 300 lärjungar, måste redan i och för sig vara förenadt med åtskilliga betänkligheter, synnerligen som blott en enda sådan anstalt torde komma att finnas otillräcklig. Då staten redan eger så många fullständiga elementarläroverk, synes det som ett öfningsfält väl skulle kunna beredas blifvande lärare, utan att med stor kostnad ännu ett sådant läroverk eller kanske flera skulle behöfva för den skull upprättas. Härtill kommer alltid den svåra uppgiften att tillse det en skola, som skall vara underlag för lärarebildningen och sålunda göres till medel för ett ändamål, som icke är hennes egentliga, icke förfelar det senare.

De invecklade förhållanden, som inom den föreslagna anstalten skulle uppstå, synas vidare gifva anledning till berättigade farhågor i afseende på utvecklingen af dess verksamhet. Två lärarekollegier inom samma anstalt och två styresmän: en direktor och en rektor, kunna lätt föranleda förvecklingar. Af dessa lärarekollegier skulle det enas medlemmar, de mest inflytelserika, undervisa i de lägre klasserna, och det andras ledamöter, de fast anställde lektorerna, till hvilkas uppdrag det eljest hörer att leda undervisningen i hela läroverket, i öfverklasserna, hvarvid de på förordnande tillsatte öfverlärarne kunde oupphörligt förändrande ingripa. Å ena sidan är det af största vikt för de blifvande lärarnes uppfattning, att de lära känna ett läroverk sådant det verkligen består, i den fasta gången af dess arbete. Å andra sidan kan ett så stort antal i klasserna undervisande kandidater icke annat än verka till rubbning deri.

Ehuru anstalten företrädesvis borde vara afsedd för de blifvande lärarnes *praktiska* bildning, synes uti förslaget en öfvervägande betydelse vara fäst vid det teoretiska elementet, så vidt detta enligt planen skulle ingripa i och reglera det praktiska.

Då ett antal af fyratio lärarekandidater skulle, för vinnande af praktisk öfning, sammanträngas inom ett läroverk, är det mer än tvifvelaktigt, om tillräcklig öfning skulle kunna dem alla beredas, och läroverket ändock bibehålla den jemna gång, som är oundgänglig, om ändamålet skall vinnas. Skulle derföre efter någon tids erfarenhet, såsom sannolikt är, visa sig att tvänne dylika anstalter blefve erforderliga, skulle naturligtvis kostnaderna blifva dubbelt så stora.

Dessa äro hufvudsakligen de skäl, som föranledt att Riksdagen icke funnit sig kunna godkänna det särskilda sätt att tillgodose behovet af lärarnes praktiska utbildning för sitt kall, som i den Kongl. propositionen blifvit framställt. Vid sådant förhållande och då Riksdagen likväl fortfarande finner lärarebildningen vara en angelägenhet af stor vikt, har Riksdagen bort tillse, om icke åtgärder för densamma kunde vidtagas, som slöte sig närmare till det bestående och som tillika icke uteslöte möjligheten att genom frågans fortsatta bearbetning och till följd af efter hand vunnen erfarenhet ytterligare utveckla dessa åtgärder. Riksdagen har dervid, i likhet med komitén för revision af gällande läroverksstadga, kommit till den öfvertygelsen, att det lämpligaste vore, om den praktiska delen af lärarebildningen anordnades vid de nu befintliga undervisningsanstalterna, samt att således den begynnelse till inrättning för lärarebildnings meddelande, som vi redan ega i det förskrifna profåret, ytterligare utvecklades. Den utvidgning och närmare anordning deraf, sistnämnde komiterade i sitt den 23 Juli 1872 afgifna utlåtande enhälligt föreslagit, närmar profärsinrättningen till hvad i åtskilliga främmande länder finnes under namn af pedagogiska seminarier.

För anordnande af ett utvidgadt profår hafva dessa komiterade icke föreslagit beviljande af några nya anslag åt elementarläroverken. Det öfverskott å för detta ändamål redan anslagna medel, som enligt den af komiterade förslagsvis uppgjorda staten för elementarläroverken visat sig skola uppkomma, hade komiterade ansett vara tillräckligt för bestridande af dermed förenade kostnader. Den ersättning, som skäligen bör tillkomma såväl rektorerna som vederbörande hufvudlärare vid de läroverk, der lärarekandidater komma att emottagas, äfvensom de vetenskapsmän, som meddela pedagogikens teori och historia, lärer under närvarande förhållanden icke kunna bestridas utaf öfverskotten å läroverksanslaget, utan torde dertill särskildt anslag böra anvisas. Hvad

angår beloppet deraf har Riksdagen föreställt sig, att 3,000 kronor skulle vara tillräckligt för ett i enlighet med komiterades förslag anordnad profår vid ett elementarläroverk. Under förutsättning att dylika anordningar under nästa år vidtagas sannolikt vid fem särskilda läroverk, då högst åtta lärarekandidater skulle utbildas vid hvarje af dem, skulle således härtill erfordras 15,000 kronor, hvilket belopp tills vidare synts böra å extra stat anvisas.

Med afslag å Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning, har alltså Riksdagen för praktisk utbildning af blifvande elementarlärare, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med särskilda komiterades den 23 Juli 1872 derom afgifna underdåniga förslag, till Eders Kongl. Maj:ts nådiga disposition för år 1875 å extra stat anvisat 15,000 kronor.

Elementarskolor för flickor.

19:o. Sedan Riksdagen i skrifvelse den 22 Maj 1873 i underdånighet anhållit, att Eders Kongl. Maj:t täcktes för näst sammanträdande Riksdag framlägga nådigt förslag, i hvad mån och under hvilka vilkor staten måtte understödja af kommuner upprättade undervisningsanstalter för qvinlig ungdom, så har Eders Kongl. Maj:t uti en den 20 sistlidne Februari afåten proposition på de grunder, som äro omförmälda i ett propositionen bilagdt utdrag af det inför Eders Kongl. Maj:t i Statsrådet den 31 sistlidne December hållna protokoll öfver ecklesiastik-ärenden, föreslagit Riksdagen,

att till Eders Kongl. Maj:ts disposition måtte ställas ett förslagsanslag å 50,000 R:dr, att användas till understöd åt af kommunen upprättade tre-, fem- eller åttaklassiga elementarskolor för flickor, under följande vilkor och bestämmelser:

att hvarje kommun, som för upprättande af dylik skola önskar erhålla statsbidrag, skall kostnadsfritt upplåta för skolan lämplig, ändamålsenligt inredd och med fri lekplats försedd lokal, tillhandahålla skolans rektor eller föreståndarinna passande bostad eller motsvarande hyresersättning samt bidra till första uppsättningen af läroverkets undervisningsmateriel med 250 R:dr för treklassig, 500 R:dr för femklassig och 750 R:dr för åttaklassig skola;

att kommunen dessutom skall ansvara för, att till bestridande af skolans utgifter kommer skolkassan årligen till godo genom lärjungarnes skolafgifter eller på annat sätt ett belopp, som icke får understiga för treklassig skola 1,333 R:dr 33 öre, för femklassig 2,666 R:dr 66 öre och

för åttaklassig 5,000 R:dr, och ej heller vara mindre än sammanlagda beloppet af lärjungarnes afgifter, beräknade vid treklassig skola till 30 R:dr, samt vid fem- och åttaklassig till 40 R:dr för hvar och en af skolans lärjungar, de oberäknade, som skolan såsom vilkor för åtnjutande af statsunderstöd kan vara skyldig lemna kostnadsfri undervisning;

att kommunen för en tid af fem år i sender ikläder sig nu nämnda förpligtelser för skolans underhåll;

att staten tillskjuter till första uppsättningen af undervisningsmateriel ett lika belopp med kommunen;

att staten årligen bidrager till skolans underhåll med dubbla summan af det belopp, som — utöfver hvad som erfordras för skollokal, boställe för rektor eller föreståndarinna samt första undervisningsmaterielen — inflyter till skolkassan genom lärjungarnes afgifter eller på annat sätt, dock icke utöfver 3,333 R:dr 33 öre för treklassig, 6,666 R:dr 66 öre för femklassig och 12,000 R:dr för åttaklassig skola;

att lärjungarnes afgifter må af kommunen bestämmas, dock icke till högre belopp än 40 R:dr för lärjunge i de tre lägsta klasserna, 50 R:dr i fjärde och femte samt 60 R:dr i de högre klasserna, för år räknadt, utom inskrifningsavgift af 6 R:dr samt en terminlig avgift af 2 R:dr till underhåll och utvidgning af undervisningsmaterielen och ytterligare en dylik avgift å samma belopp till bekostande af ljus, ved städning och uppässning;

att hvar tionde lärjunge vid läroverket skall åtnjuta kostnadsfri undervisning;

äfvensom att vid dylik skola anställd lärare, hvilken fullgjort vilkoren för att kunna utnämnas till lektor eller adjunkt vid statens elementarläroverk, må, i händelse han vinner ordinarie anställning vid ett sådant, för uppflyttning i högre lönegrad der tillgodoräkna sig sin tjänstgöring vid af staten understödd elementarskola för flickor, på samma sätt som om han tjänstgjort vid offentligt elementarläroverk, så framt hans förenämnda tjänstgöring varit väsendtligen lika med lektors- eller adjunktstjänstgöring vid statens elementarläroverk, samt han företer vederbörligt intyg derom, att han med nit och skicklighet fullgjort sina tjänsteåligganden.

I underdånig skrifvelse den 16 Juni 1866 gjorde Rikets Ständer framställning derom, att Kongl. Maj:t måtte, på sätt lämpligast pröfvades, låta utreda och undersöka, dels i hvilken mån offentliga läroanstalter för qvinlig ungdom kunde anses ytterligare böra på det allmännas bekostnad upprättas, och dels huru, i sådan händelse, sådana anstalter

borde

borde organiseras, samt att Kongl. Maj:t tacktes för en kommande Riksdag låta framlägga den utredning, som sålunda kunde i frågan vinnas, jente de förslag, som deraf kunde föranledas, hvarefter Kongl. Maj:t uppdrog verkställandet af den sålunda begärda utredningen åt en komité. Sedan denna komité afgifvit underdånigt betänkande, aflät Eders Kongl. Maj:t till sistlidne Riksdag nådig proposition om ett reservationsanslag af tillhoppa 20,000 R:dr för inrättande till en början af fyra offentliga treklassiga elementarskolor för qvinlig ungdom, belägna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Norrköping och afsedda att efter behof utvidgas, dock under vilkor att dessa kommuner förbundo sig att, så länge skolorna fortgingo, på egen bekostnad anskaffa och underhålla för dem erforderliga och lämpliga lokaler med passande platser för lärjungarnes vistelse i fria luften under fristunderna. I anledning af denna nådiga proposition anförde Riksdagen uti underdånig skrifvelse den 22 sistlidne Maj, bland annat, hurusom olika åsigter hade yppat sig derom, huruvida staten hade samina förpligtelser med afseende på den qvinliga som på den manliga ungdomens bildning. Riksdagen för sin del ansåg förbindelserna i senare afseendet vara större, därför att staten mer toge mannens verksamhet i anspråk än qvinnans, och fruktade för den skull, att Eders Kongl. Maj:ts berörda proposition innehölle ett vidsträcktare erkännande af statens skyldighet att vidkännas uppoffringar för qvinnas bildning, än landet kunde och borde åtaga sig.

Hade staten en gång börjat upprätta och ensam underhålla offentliga flickskolor, så blefve en återgång svår, om ej omöjlig. Anspråk skulle framträda, som det blefve omöjligt att tillfredsställa, fastän rättvisan fordrade, att den ena orten erhöle en skola lika väl som den andra.

Ehuru Riksdagen af dessa skäl ej ansåg sig böra bifalla upprättandet af flickskolor på det sätt, som af Eders Kongl. Maj:t då blifvit förslaget, ansåg Riksdagen likväl sjelfva saken vara i hög grad behjertansvärd, och att för den skull staten borde uppmuntra till inrättande af goda undervisningsanstalter för qvinnor genom att understödja sådana läroverk. Detta skulle, enligt Riksdagens mening, bäst kunna ske på det sätt, att, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de åsigter, som af komiterade uttalats, staten samverkade med kommunerna för ändamålets vinnande.

Ehuru vid uppgörande af det nu framlagda förslaget till undervisningsanstalter för qvinlig ungdom den af sistlidne Riksdag underkända grundsatsen om upprättande af dylika anstalter uteslutande på statens

bekostnad visserligen blifvit i så måtto frånträdd, att äfven kommunens medverkan för ändamålets vinnande tagits i anspråk, har Riksdagen dock funnit betänkligt att i allo godkänna detsamma. Staten skulle, om det antoges, i alla fall komma att bestrida betydligaste delen af de kostnader, som erfordras för undervisningen i dessa skolor, i de flesta fall sannolikt hela det belopp, som utom elevernas afgifter dertill åtginge, under det kommunerna blott iklädde sig en garanti. Godkännandet af de föreslagna villkoren skulle, om det af Riksdagen beslötes, sannolikt frankalla anspråk, ledande ytterst till nästan samma resultat, som af ett bifall till den vid sistlidne riksdag framställda nådiga proposition ansågs komma att blifva en följd. Det har ock ofta blifvit ifrågasatt, huruvida icke efter *olika* mönster anordnade enskilda läroverk särdeles beträffande ifrågavarande nya och under utveckling stadda läroanstalter med *frihet* att begagna den organisation så väl som de lärometoder, som finnes mest lämpliga, vore att föredraga framför en fast och en gång för alla bestämd organisation, som alltid medför en viss likförmighet, hvars inverkan på den individuella utvecklingen alltid måste blifva mera hämmande i samma mån dess tillämpning utsträcker. Att denna åsigt, åtminstone hvad den qvinliga uppfostran angår, eger giltighet, torde lika litet kunna förnekas, som att en läroanstalts beskaffenhet ytterst beror af den anda, som föreståndare och lärare första att ingjuta i densamma. Härtill kommer, att på den enskilda företagsamhetens väg flera högre läroverk för qvinlig ungdom på senare tiden redan uppstätt, hvilka med rätta tillvunnit sig förtroende. Dessa läroverk äro i allmänhet upprättade i större städer, men med ett stigande välstånd torde dylika på ännu flera ställen utan statens mellankomst upprättas, samt de redan befintliga besökas af ett större antal elever. Men då tillträdet till dessa läroanstalter, som endast uppehållas af elevernas egna afgifter, för närvarande blott står de mera bemedlade till buds, torde anspråken på staten i förevarande hänseende böra inskränkas till åtgärder, som afse de mindre bemedlades delaktighet af en god och grundlig elementarundervisning samt underlätta upprättandet af dylika högre undervisningsanstalter för qvinlig ungdom å skilda orter af landet. Ett obetingadt bifall till det framlagda förslaget kunde dessutom möjligen hafva till följd att de enskilda läroverkens antal minskades, hvarigenom anspråken på statens bidrag till dylika kommunalskolor komne att än ytterligare ökas. Det åsylvade målet, eller beredande af ökadt tillfälle för den qvinliga ungdomen att inhemta kunskaper och bildning, skulle derföre, enligt Riksdagens åsigt, säkrare ernås utan fastställande af så detaljerade villkor och bestämmelser, som i det nådiga förslaget innehållas. Riksdagen anser i detta hän-

seende én sådan anordning vida lämpligare, att staten skulle åt enskilda undervisningsanstalter, som deraf kunna vara i behof, lemna understöd mot vilkor endast, att skolafgifterna ej sättas utöfver ett viss maximum, att åtskilliga frielever der emottagas, samt att berättelse årligen afgifves om skolans verksamhet, hvilken för öfrigt bör vara underkastad offentlig kontroll.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och då för tillämpning af en sådan anordning anslaget, som ansetts kunna något nedsättas, ej torde behöfva erhålla natur af förslagsanslag, har Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning endast på det sätt bifallits, att för år 1875 på extra stat anvisats 30,000 kronor att användas till understöd, med högst 3,000 kronor till hvarje, åt sådana högre skolor för qvinlig ungdom, hvilka efter vederbörandes hörande pröfvas vara deraf i behof, under vilkor att elevernas årsafgifter icke bestänmas till högre belopp än 50 kronor, att frielever till ett antal, som af Eders Kongl. Maj:t bestämes, vid skolan antagas, att årlig berättelse afgifves öfver skolans verksamhet, samt att skolan är underkastad den kontroll och de vilkor i öfrigt, Eders Kongl. Maj:t kan finna godt bestämma.

Seminarium för bildande af lärarinnor.

20:o. Sedan Riksdagen, jemlikt underdånig skrifvelse den 17 Maj 1871, medgifvit de vid seminarium för bildande af lärarinnor å ordinarie stat anställde fem lektorer och en adjunkt rätt till *tjensteårsberäkning och uppflyttning i högre lönegrad* enligt samma grunder, som gälla för lärare vid elementarläroverken, äfvensom att af besparingarne å reservationsanslaget till elementarläroverken finge användas hvad för omförmälda ändamål erfordrades utöfver det belopp, som kunde af ifrågavarande läroanstalts egna medel utgå, har, med afseende å det skick, hvori omförmälda besparingar befunne sig, samt då det syntes vara billigt, att normalskolans inkomster finge för samma skolas direkta gagn och utveckling användas, utan att tagas i anspråk för fyllande af seminariets behof, Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till bestridande af kostnaderna för lärarnes vid seminariet för bildande af lärarinnor uppflyttning i högre lönegrad, enligt gällande grunder, anvisa det härför erforderliga belopp, enligt beräkning utgörande 4,000 R:dr, att å ordinarie stat uppföras; och har Riksdagen detta anslagsbelopp beviljat.

21:o. Såsom *lönetillägg* dels för de vid seminarium för bildande af lärarinnor anställde fem lektorer och en adjunkt med 500 R:dr i hvarje

lönegrad, i öfverensstämmelse med hvad i fråga om lärare vid elementarläroverken blifvit föreslaget, dels för *fyra lärarinnor* likaledes med 500 R:dr åt hvardera, har Eders Kongl. Maj:t äskat 5,000 kronor att å läroverkets ordinarie stat uppföras.

Jemväl denna anslagsförhöjning har Riksdagen beviljat.

Pedagogierna.

22:o. Enligt hvad i statsråds-protokollet är meddeladt, finnas under namn af *pedagogier* för närvarande upptagna åtskilliga läroverk, af hvilka endast tjugo ansetts meddela undervisning utöfver folkskolans ståndpunkt. Af dessa tjugo äro *tio tvåklassiga* och *tio enklassiga*. De förra äro med afseende på lärarnes antal, kompetensvilkor och aflöning likställda med tvåklassiga elementarläroverk; vid de senare finnes blott en lärare vid hvarje, aflönad med 1,000 R:dr och utan rätt till löneavancement. Dessa en- och tvåklassiga pedagogier äro icke i afseende på undervisningsämnena bundna vid de för elementarläroverken gällande bestämmelser, men vanligen bedrifves undervisningen der i hufvudsaksaklig öfverensstämmelse med den för det nedersta stadiet af elementarläroverken gällande undervisningsplan.

Ehuru en i viss mån förändrad anordning af de två- och enklassiga pedagogierna otvifvelaktigt vore af nöden, på det de med sina ringa lärarekrafter skulle kunna i sin ort göra samhället det gagn, som af dem rimligtvis må förväntas, har Eders Kongl. Maj:t likväl ansett frågan om förbättring af der anställda lärares lönevilkor icke i afvaktan på en sådan förändring böra uppskjutas, helst den för dessa läroanstalters lärare kunde anses lika behöflig som för elementarläroverkens; och då de tvåklassiga pedagogierna hittills varit att anse lika med tvåklassiga elementarläroverk, samt för lärarne vid de enklassiga pedagogierna ett lönetillägg af 500 R:dr utan löneavancement synts vara en efter den ställning de nu intoge lämpad löneförbättring, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att tills vidare och intill dess annorlunda kunde varda beslutadt, de tvåklassiga pedagogiernas lärare måtte tillerkännas samma löneförbättring, som blifvit för lärare vid tvåklassiga elementarläroverk föreslagen, och lärarne vid de enklassiga pedagogierna erhålla ett lönetillägg af 500 R:dr till deras nuvarande lönevilkor, samt att för denna lönetillökning erforderliga 16,000 kronor måtte tilläggas det under riksstatens Åttonde Hufvudtitel uppförda anslag till *pedagogier och folkskolor* för att tillsvidare för nämnda ändamål användas.

Uti anslaget till pedagogier och folkskolor ingå ersättningar för in-
dragna räntor och tiondeanslag till ett sammanräknadt belopp af 12,209
R:dr 8 öre; och har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts ofvan-
berörda nådiga framställning, med 16,000 kronor förhöjt anslaget till
pedagogier och folkskolor, dock att, i öfverensstämmelse med hvad i
punkten 13 här ofvan är vordet anfördt, lärare, som enligt hittills gäl-
lande stat är berättigad till ersättning för indelt lön, icke må tillträda
den nu för honom afsedda löneförhöjning, med mindre han sin rätt till
nämnda ersättning frånträder; och får, jemte anmälan härom, Riksdagen
i underdånighet anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes till nästkommande
Riksdag göra framställning om uppförande under anslaget till pedagogier
och folkskolor af ett bestämdt anslagsbelopp i stället för de nuvarande
förslagsvis beräknade ersättningarne för indelta ränte- och tiondeanslag,
i den mån dessa anslag icke vidare äro på särskilde lärare eller eljest
disponerade.

Folkundervisningen.

23:o. Då genom Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut de vid
folkskolelärareseminarierna anställde *rektorer* och *adjunkter* tillförsäkrats
rätt att, i likhet med lärarne vid elementarläroverken, för hvart femte
tjensteår intill viss gräns erhålla förhöjning i lönen med 500 R:dr samt,
enligt en inom Ecklesiastik-departementet uppgjord beräkning, för veder-
börande lärares *uppflyttning* i den lönegrad, hvartill de voro berättigade,
från och med år 1875 erfordrades ett belopp af 2,500 kronor, har Eders
Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget för dessa läroverk, hvilket icke lem-
nade tillgång till bestridande af nämnda ökade utgift, måtte förhöjas med
2,500 kronor; varande denna anslagstillökning af Riksdagen beviljad.

24:o. Då *lärarne vid folkskolelärareseminarierna* i afseende på löne-
förmåner äro likställda med elementarläroverkslärare, har den löneförhöj-
ning, som till följd af de närvarande tidsförhållandena för de förstnämnde
funnits nödvändig, ansetts äfven böra på enahanda sätt beräknas som
för de senare, och sålunda för hvarje af förenämnde lärare bestämmas
till 500 R:dr om året.

För lärare i musik och sång vid seminarierna är aflöningen be-
stämd till 600 R:dr och för hvarje af lärarne i teckning samt i gymna-
stik och vapenöfning till 400 R:dr. För dessa lärare har Eders Kongl.
Maj:t, med afseende på den dem åliggande undervisningsskyldighet, fun-

nit en förhöjning med 150 R:dr för den förstnämnde och 100 R:dr för hvardera af de båda sistnämnde behöflig. Hvad slutligen angår läraren i trädgårdsskötsel, som vid de seminarier, der undervisningen i detta läroämne blifvit fullständigt ordnad, åtnjuter ett årligt arvode af 900 R:dr, men vid de öfriga seminarierna endast 150 à 350 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t ansett löneförhöjningen lämpligast kunna bestämmas så, att hvarje af dessa lärare undfinge ett tillskott af 100 R:dr till den lön, som de för närvarande åtnjuta.

Enligt denna beräkning skulle till förhöjning i lärares vid de nu befintliga seminarierna löner erfordras ett sammanlagdt belopp af 24,050 R:dr; och har Eders Kongl. Maj:t i öfverensstämmelse härmed af Riksdagen äskat, att anslaget till folkskolelärareseminarierna i riket måtte med detta belopp ökas.

Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning, har Riksdagen å ordinarie stat beviljat 24,050 kronor till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna.

25:o. För inrättandet af *två nya seminarier för qvinliga elever* och med dessa seminarier förenade *afdelningar till småskolelärarinnors bildande* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja en tillökning i anslaget till folkskolelärareseminarierna i riket af 32,600 kronor och en tillökning i anslaget till stipendier åt seminariielever af 10,000 kronor; och har Riksdagen dessa anslagstillökningar beviljat.

26:o. Under rubrik »folkundervisningen» är i riksstaten uppfördt ett särskildt anslag å 52,000 kronor till *arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer*. Med afseende ej mindre derpå, att dessa rese- och traktamentsersättningar ständigt växte utan äfven och förnämligast på det att, då tillfälle dertill funnes, inspektörer måtte kunna tillsättas som odeladt egnade sig åt detta maktpåliggande kall, har inom Riksdagen blifvit föreslaget, att nämnda anslagsbelopp måtte ökas till 65,000 kronor.

Om inspektörer tillsättas, som uteslutande egna sina krafter åt detta kall, uppstå otvifvelaktigt större kostnader för inspektionen, än om samma uppdrag delas på flere, som derjemte bestrida andra tjänster. Fördelarne deraf, att för ändamålet och dess fordringar särskildt bildade personer åt denna verksamhet odeladt egna sin tid, äro dock, på sätt antydt blifvit, så stora, att de väl uppväga en något ökad utgift. Riksdagen har derföre den gjorda fränställningen bifallit och alltså uti an-

slaget till arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer beviljat förhöjning med 13,000 kronor.

27:o. För inrättande af en *högre folkskola* i Malmköpings församling af Södermanlands län har Eders Kongl. Maj:t i det nu för högre folkskolor utgående anslag, 10,000 kronor, äskat en förhöjning af 1,000 kronor. Jenväl denna anslagsförhöjning är af Riksdagen beviljad.

28:o. Inom Riksdagen hafva förslag blifvit framställda om förbättring i aflöningen för de *folkskolorna anställde ordinarie lärare*.

Enligt nu gällande stadganden höjes icke lönen för en folkskolelärare till 600 R:dr förr än han tjenstgjort i fem år, räknadt från början af året näst efter det, då han tillträdit lön af 500 R:dr eller derutöfver. Härigenom kan, på sätt hos Riksdagen blifvit erinradt, inträffa, att en lärare, som tjenstgjort i tio år eller ännu längre för en mindre lön, icke får denna höjd till 600 R:dr, med mindre han ytterligare tjenstgör i fem år med den nu stadgade minimilönen. Deremot vinna de, som i fem år innehaft en lön af 500 R:dr, genast uppflyttning till 600 R:dr. Då sålunda en lärare, som förut innehaft med samma åligganden en jemförelsevis bättre ställning, vinner en ytterligare förbättring i sina vilkor, under det att en annan lärare, som, med alldeles enahanda tjenstgöring och efter en måhända mycket långvarigare verksamhet, förut haft vida mindre förmåner, skulle i fem år vara utestängd från förmånen ett uppnå samma löneförbättring, har Riksdagen ansett en förändring af nämnda stadgande böra vidtagas. Hvad angår behovet af anslag för åstadkommande af nämnda förändring, har Riksdagen icke varit i tillfälle att härutinnan åstadkomma en tillförlitlig utredning, men då anslaget till »lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor» är af förslagsanslags natur, har med bestämmandet af förhöjningen i anslagets belopp synts utan olägenhet kunna anstå, till dess erfarenheten ådagalagt huru stor summa, som för ändamålet verkligen erfordras.

Riksdagen har alltså uti de genom 1873 års riksdagsbeslut och Kongl. kungörelsen den 2 September samma år fastställda grunder i fråga om lönetillskott af allmänna medel åt lärare vid folkskolor m. m. för sin del beslutit följande förändrade stadgande: »Har vid folkskola anställd ordinarie lärare eller lärarinna i denna egenskap oförvitligen tjenstgjort i fem år, skall den årliga lönen, derest den icke redan uppgår till 600 kronor, höjas till detta belopp.»

29:o. För beredande af ökade löneförmåner åt *lärare och lärarinnor vid småskolor* samt *biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor* har

Eders Kongl. Maj:t begärt, att det under titeln »lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor» i riksstaten uppförda förslagsanslag måtte höjas med 120,000 kronor, hvarförutom Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att såsom vilkor för skoldistrikts rätt att erhålla *statsbidrag* för lärare och lärarinnor vid småskolor samt biträdande lärare och lärarinnor vid folkskolor måtte föreskrifvas, att sådan lärare eller lärarinna i årlig lön uppbär minst 200 kronor samt i öfrigt, såsom redan är stadgadt, är med undervisningen sysselsatt minst åtta månader om året.

Med bifall till denna nådiga framställning är det under titel »lönetillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor» å riksstaten uppförda förslagsanslag med 120,000 kronor förhöjdt.

30:o. Med förmälan hurusom *folkundervisningen* bland *Sveriges finska befolkning*, till följd af dessa inbyggares främmande nationalitet, deras spridning på en vidsträckt yta och obemedlade vilkor, kräfdes större uppoffringar än i andra delar af riket, hade, enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, vederbörande folkskoleinspektör uti underdånig skrifvelse hemställt:

att finsktalande seminariielever måtte understödjas med något högre stipendiibelopp, än nu vore händelsen, förslagsvis 250 à 300 R:dr årligen;

att aflöningsbeloppet för folkskolelärare, åtminstone i Karesuando, Jukkasjärvi, Gellivare och Pajala församlingar måtte bestämmas till 100 à 150 R:dr högre belopp än hvad som är eller blifver fastställt såsom minimum för öfrige folkskolelärare i riket, hvilket tillägg helt och hållet borde utgå af statsmedel;

att ett anslag af statsmedel till upprättande af 22 småskolor inom de finska församlingarne beviljades att utgå med 160 R:dr för hvarje sådan skola samt att inrättandet af nya folkskolor, der sådana pröfvades erforderliga, underlättades genom skäligen tillskott;

att ett statsanslag måtte beviljas för upprättande af ett småskolelärareseminarium för de finska församlingarne;

att tjenliga undervisningsböcker och annan skolmateriel för nämnda församlingar måtte anskaffas; samt

att, när den sammanlagda summan af de medel, som för dessa anordningar erfordrades, icke kunde till siffran bestämmas, och de föreslagna förbättringarne först efter hand kunde verkställas, ett förslagsanslag af 10,000 till 12,000 R:dr måtte beviljas för ifrågavarande ändamål.

Eders Kongl. Maj:t, som funnit dessa, af domkapitlet i Hernösand tillstyrkta anordningar lämpliga, har hos Riksdagen gjort framställning derom,

derom, att ett förslagsanslag af 12,000 kronor å ordinarie stat måtte ställas till Eders Kongl. Maj:ts disposition för att användas till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligaste trakter bosatte finnar.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Sundhets-kollegium med medicinalstaten.

31:o. Sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 24 Maj 1872 förordnat, att en *rättskemist* skulle tillsvidare anställas med de i samma nådiga bref bestämda åligganden emot ett årligt arvode af 2,000 R:dr, som skulle utgå af förslagsanslaget till medikolegala besigtningar, och särskild godtgörelse för hvarje af honom verkställd rättskemisk undersökning, samt till följd deraf och enligt Eders Kongl. Maj:ts tillika meddelade bemyndigande Sundhets-kollegium till rättskemist förordnat en af lärarne vid Veterinärinstitutet, hvilken för att kunna åtaga sig samma förordnande afsagt sig den lärareplats, han dittills innehaft vid farmaceutiska institutet och vidtagit nödiga anstalter för anskaffande af eget laboratorium med allt hvad dertill hörde så tidigt, att han den 1 November 1872 kunde börja sin verksamhet såsom rättskemist, hade, enligt hvad uti ett den nådiga propositionen om statsverkets tillstånd och behof bilagdt protokoll öfver justitie-departements-ärenden af den 12 December 1873 är meddeladt, Sundhets-kollegium uti underdånig skrifvelse den 5 i samma månad på anförda skäl hemställt, att Eders Kongl. Maj:t behagade hos Riksdagen göra framställning om lön på stat för en rättskemist, hvilken lön enligt kollegii åsigt icke kunde sättas lägre än den för professorer vid universiteten och dermed jemförliga läroanstalter bestämda.

För den händelse Eders Kongl. Maj:t skulle finna endast ett års erfarenhet om mängden och beskaffenheten af de rättskemisten tillhörande göronål vara otillräcklig för vidtagande af den föreslagna åtgärden, hade Sundhets-kollegium i underdånighet anhållit, att Eders Kongl. Maj:t åtminstone behagade för år 1874 förhöja det till rättskemisten nu utgående arvode med 1,000 R:dr, eller till 3,000 R:dr, hvarigenom dock, enligt kollegii förmenande, frågans afgörande endast komme att på ett år blifva uppskjutet.

Under förevarande hufvudtitel har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att lön för en rättskemist måtte å Sundhets-kollegii stat uppföras med 4,500 kronor.

Med anledning af de utaf Eders Kongl. Maj:t fastställda förändrade stadganden rörande rättskemiska undersökningars verkställande, har Riksdagen väl ansett att nödiga medel böra anvisas för den nya anordningens upprätthållande. Emellertid har, så vidt Riksdagen kunnat bedöma, erfarenheten ännu icke ådagalagt, att de rättskemisten tillhörande göromål äro af den trägnä beskaffenhet, att för deras skötande allt framgent fordras en persons odelade arbetskraft. Vid sådant förhållande har Riksdagen funnit sig icke kunna för närvarande biträda förslaget om inrättande af en för ändamålet afsedd ordinarie tjänstbefattning, utan ansett, att de medel, som för bekostande af ifrågakvarande undersökningar äro behöfliga, böra tillsvidare på extra stat anvisas. Hvad angår beloppet af dessa medel har detsamma synt skäligen kunna inskränkas till den af Sundhets-kollegium för innevarande år begärda summa af 3,000 kronor. I enlighet härmed har Riksdagen Eders Kongl. Maj:ts ofvan berörda nådiga framställning endast på det sätt bifallit, att för bekostande af rättskemiska undersökningar anvisats för år 1875 på extra stat ett belopp af 3,000 kronor.

32:o. Sedan de af 1872 års Riksdag anvisade medel till löner åt två nya provincialläkare blifvit af Eders Kongl. Maj:t disponerade, äro, enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, utaf de 48 nya provincialläkarebefattningar, som Sundhets-kollegium i sitt den 11 April 1859 afgifna underdaniga förslag till ordnande af den civila helsovården i riket ansett erforderliga, numera 38 sådana befattningar, för hvilka tid efter annan anslag af Riksdagarne beviljats, inrättade i orter, der de funnits vara af behovet mest påkallade. Till den föreslagna regleringens genomförande skulle således ytterligare 10 provincialläkarelöner erfordras. Med anledning häraf har Eders Kongl. Maj:t, på grund af en utaf Sundhets-kollegium i ämnet gjord underdanig framställning, af Riksdagen äskat anslag till löner åt ytterligare två provincialläkare, med samma belopp som förut blifvit i sådant afseende beviljadt, nemligen 1.500 R:dr för hvardera, eller tillsammans 3,000 R:dr, att ställas till Eders Kongl. Maj:ts disposition för provincialläkaretjänsters inrättande i de orter af riket, der de finnas mest behöfliga, under enahanda vilkor som vid de tillförene beviljade anslagen af dylik beskaffenhet varit fästadt, eller att kommunerna i hvarje provincialläkaredistrikt på egen bekostnad anskaffa och underhålla lämplig bostad åt läkaren vid den för honom bestämda station.

Då af statsrådsprotokollet inhemtats, att från åtskilliga landsorter, hvilka hafva behof af en förbättrad läkarevård, anmälan inkommit, att

förberedande åtgärder börjat vidtagas till fullgörande af det för nya provincialläkarebefattningars inrättande föreskrifna vilkor, har Riksdagen till två nya provincialläkaretjänster anvisat löner med tillhoppa 3,000 kronor.

33:o. Vid 1867 års riksdag beviljades ett anslag af 1,000 R:dr i ändamål att på ordinarie stat uppföra två bland de då ännu återstående fyra extra provincialläkarebefattningarne, hvilka voro med militärläkaretjänster förenade. Sedan nämnda medel, enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, blifvit af Eders Kongl. Maj:t anvisade för extra ordinarie provincialläkaretjänsternas i Kristinehamns och Kisa distrikt förändring till ordinarie, erfordrades för de öfriga extra provincialläkarebeställningarnes uppförande på ordinarie stat ytterligare 1,000 R:dr, och har Eders Kongl. Maj:t derföre till Riksdagen gjort nådig framställning om anvisande af 1,000 R:dr för att användas till de två återstående extra provincialläkarebefattningarnes uppförande på ordinarie stat, i den mån innehafvarne af dessa befattningar komma att derifrån afgå eller lemna sina dermed förenade bataljonsläkaretjänster, under förbehåll att invånarne i hvarterda distriktet på egen bekostnad anskaffa och underhålla lämplig bostad åt läkaren vid den för honom bestämda station.

Detta anslagsbelopp har Riksdagen beviljat.

34:o. I öfverensstämmelse med hvad Sundhets-kollegium uti underdånig skrifvelse hemställt, har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen gjort framställning om anvisande af 1,000 kronor årligt anslag till så kallade *tjenstgöringspenningar* åt provincialläkare.

Af statsrådsprotokollet har Riksdagen inhentat, att de medel, sammanlagdt 8,800 R:dr, som vid 1859—1860 och 1862—1863 samt 1872 årens riksdagar anvisades till tjenstgöringspenningar åt provincialläkare, stationerade i sådana distrikt, der, i anseende till invånarnes fattigdom eller andra omständigheter, läkaren icke kunde genom enskild praktik förskaffa sig en tarflig utkomst, redan äro för ändamålet disponerade.

Vid sådant förhållande och då tillika upplyst blifvit, att, för den händelse Eders Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af två nya provincialläkaretjänster blefve af Riksdagen bifallet, dylika tjenstgöringspenningar komme att erfordras för distrikt, som synts företrädesvis böra blifva delaktiga af omförmäda anslag, har den äskade förhöjningen synts böra beviljas. Härvid har emellertid förekommit, att utaf de, på sätt ofvan är nämnt, till ifrågavarande ändamål anvisade medel det vid 1859—1860 års riksdag beviljade belopp 1,500 R:dr uppförts såsom allmänt anslag

men deremot hvad som vid 1862—1863 och vid 1872 års riksdagar beviljats, eller tillhopa 7,300 R:dr, erhållit natur af reservationsanslag. Då det skulle leda till enkelhet och reda i bokföringen och redovisningen, om dessa särskilda anslag erhöles samma natur, samt beskaffenheten af de utgifter, för hvilka samma anslag äro afsedda, icke synes erfordra, att de derå uppkomna besparingar särskildt reserveras, har Riksdagen Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning på det sätt bifallit, att anslaget till tjänstgöringspenningar för provincialläkare upptagits till ett sammanräknadt belopp af 9,800 kronor med natur af allmänt anslag; och får, jemte anmälan härom, Riksdagen i underdånighet anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t föreskrifva, att det belopp, som vid innevarande års slut kan finnas under ifrågavarande anslagsrubrik reserveradt, må till Attonde hufvudtitelns allmänna besparingar öfverföras.

Veterinärundervisningen.

35:o. Under nämnda anslagsrubrik har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att ny utgiftsstat för veterinärinrättningen i Skara måtte fastställas i enlighet med ett i statsrådsprotokollet öfver ekklesiastikärenden den 9 nästlidne Januari framställt förslag, och att för sådant ändamål anslaget till nämnda läroanstalt måtte ökas med 10,000 kronor, samt att Riksdagen måtte medgifva, att blifvande innehafvare af de två professorstjänster, med hvilka föreståndarebefattningen icke förenas, ega att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring i nämnda egenskap åtnjuta förhöjning i lönen med 500 R:dr och efter ytterligare fem års lika vitsordad tjänstgöring enahanda lönetillskott intill 3,500 R:dr. Derförutan och enär inkomsterna af de till veterinärinrättningen upplåtta jordegendomar, hvilkas utarrendering direktionen föreslagit, skulle kunna uppgå till högre belopp än nu beräknats, har Eders Kongl. Maj:t ansett, att dessa egendomar borde utarrenderås på sätt och i den ordning, som om utarrendering af kronans jord är gällande och att öfverskottet utöfver den nu uppskattade arrendeinkomsten borde till statsverket ingå.

Af enahanda skäl, som vid nästlidet års riksdag anfördes till stöd för Riksdagens afslag å Eders Kongl. Maj:ts då gjorda framställning om utvidgning af veterinärinrättningen i Skara till ett fullständigt veterinärläroverk, har jemväl Eders Kongl. Maj:ts förevarande nådiga framställning blifvit af Riksdagen afslagen.

Vaccinationens befrämjande.

36:o. I öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning har det till *vaccinationens befrämjande* å riksstaten uppförda anslag blifvit med 3,900 kronor förhöjdt.

Vetenskaps-akademien.

37:o. I berättelsen öfver den år 1872 verkställda granskning af statsverkets tillstånd, styrelse och förvaltning under år 1870 hafva Riksdagens revisorer, med förmälan, att af de s. k. manufakturmedlen på grund af särskilda Kongl. bref utginge dels för vård och tillsyn af två på allmän bekostnad från München införskrifna delningsinstrument 1,050 R:dr, dels till instrumentmakeriernas understöd 500 R:dr, föreslagit, att, då förstnämnda anslag uppbyres af Vetenskaps-akademiens fysiker, ifrågavarande instrument måtte såsom inventarium öfverlemnas till Vetenskaps-akademien, för att genom dess försorg vederbörande tillhandahållas, och det anslag, som för sådant ändamål kunde finnas erforderligt, anvisas medelst motsvarande förhöjning i Vetenskaps-akademiens å riksstaten uppförda årliga anslag, samt att sist berörda belopp, hvilket jemväl blifvit stäldt till Vetenskaps-akademiens förfogande, måtte, derest det fortfarande kunde anses erforderligt, på akademiens stat uppföras, hvar-efter utbetalning af dessa belopp från manufakturmedlen borde upphöra.

Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 19 April 1873 anhallit, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga revisorerne berörda förslag i nådigt öfvervägande, har Eders Kongl. Maj:t, med godkännande deraf, att anslag för ifrågavarande ändamål måtte upphöra att utgå af manufakturmedlen, nu föreslagit Riksdagen att i stället å Vetenskapsakademiens stat uppföra dels 500 kronor till instrumentmakeriernas understöd, dels 1050 kronor såsom arvode åt akademiens fysiker, mot skyldighet för honom att hålla ifrågavarande delningsinstrument tillgängliga för dem, hvilka kunna vilja under hans ledning sig af desamma begagna.

De af Eders Kongl. Maj:t sålunda äskade anslag, tillhopa 1,550 kronor, äro af Riksdagen beviljade.

Vitterhets-, Historie- och Antiquitets-akademien.

38:o. Till löneförbättring åt *tvänne* vid nämnda akademi anställda *vaktmästare* har Eders Kongl. Maj:t äskat 600 kronor; och har Riksdagen detta anslagsbelopp beviljat.

Akademien för de fria konsterna.

39:o. Å denna akademis stat finnas uppförda *två vaktmästarelöner*, den ena å 600 och den andra å 400 R:dr. För dessa löners höjande till 750 och 650 kronor har Eders Kongl. Maj:t af Riksdagen äskat en tillökning i akademiens anslag med 400 kronor; och är denna anslagsförhöjning af Riksdagen beviljad.

40:o. I enlighet med hvad i punkten 5 här ofvan finnes omförmäldt, är anslaget till inköp af svenska, norska och danska konstnärers arbeten från akademiens för de fria konsterna stat affördt.

Musikaliska akademien.

41:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen med 250 kronor förhöjt musikaliska akademiens anslag, på det att aflöningen till akademiens ende vaktbetjent, hvilken aflöning nu utgår med 500 R:dr, må kunna ökas till 750 kronor.

Serafimerlasarettets underhåll.

42:o. Sedan Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning, beslutit öfverflyttning från sjunde hufvudtiteln af de anslag, som enligt gällande förordning om *kortstämplingsafgiften* utgå till vissa fromma stiftelser, har, med tillämpning af detta beslut, det för Serafimerlasarettets underhåll uppförda anslag blifvit höjdt med det belopp, som motsvarar lasarettets andel i kortstämplingsafgiften, eller med 1,500 kronor.

Allmänna barnhusinrättningen i Stockholm.

43:o. Af samma anledning, som i nästföregående punkt blifvit omnämnd, har, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, det för allmänna barnhusinrättningen i Stockholm uppförda anslag höjts med ett belopp, motsvarande barnhusets andel i kortstämplingsafgiften, eller 27,000 kronor.

Frimurarebarnhuset.

44:o. I enlighet med Riksdagens nyss omförmälda beslut har jemväl det för frimurarebarnhuset uppförda anslag blifvit höjdt med ett belopp, motsvarande barnhusets andel i kortstämplingsafgiften, eller 1,500 kronor.

Kyrkors underhåll.

45:o. På sätt Eders Kongl. Maj:t, i enlighet med Statskontorets derom gjorda underdåniga anmälan, föreslagit, har för ersättande af en Vessige församlings kyrka förut anslagen, numera afskrifven qvarnränta, anslaget till *kyrkors underhåll* ökats uti penningekolumnen med 21 öre och uti kolumnen för oindelt spannmål med 4 kubikfot 2 kannor till värde af 8 kronor 82 öre, men deremot i kolumnen för indelt ränta minskats med 9 kronor 3 öre.

46:o. Öfriga under Åttonde hufvudtiteln uppförda *ordinarie anslag*, deruti förändring icke vid denna riksdag blifvit ifrågasatt, äro uppförda till enahanda belopp, som i nu gällande riksstat äro upptagna; dock att för jemnande af hufvudtitelns slutsumma anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. ökats med 44 kronor.

För beredande af *dyrtidstillägg* åt chefen för Ecklesiastikdepartementet samt för åtskilliga under detta departement hörande tjänstemannaklasser har Eders Kongl. Maj:t, jemlikt en i statsrådsprotokollet meddelad utredning rörande härför erforderliga förhöjningar uti de sär-

skilda aflöningsstaterna, föreslagit Riksdagen att å extra stat bevilja för innevarande år tillsammanans 256,549 kronor och för år 1875 ett sammanlagdt belopp af 263,239 kronor. Angående de för de olika institutionerna afsedda, uti nämnda slutsunmor ingående anslagsbelopp, får Riksdagen i sammanhang med öfriga, till den *extra statsregleringen* under åttonde hufvudtiteln hänförliga frågor nu meddela sina beslut, dervid följande den ordning, som i riksstaten finnes iakttagen.

Departements-Chefen.

47:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *Departementschefen* har Eders Kongl. Maj:t äskat ett belopp af 1,500 kronor för hvarterdera af åren 1874 och 1875; men i öfverensstämmelse med de af Riksdagen antagna allmänna grunder för beviljande af dyrtidstillägg hafva dessa af Eders Kongl. Maj:t äskade särskilda belopp icke af Riksdagen beviljats.

Departementets expedition.

48:o. För genomförande redan under innevarande år af föreslagen organisation och lönereglering för Ecklesiastik-departementets expedition har Eders Kongl. Maj:t å extra stat äskat 15,800 kronor.

I enlighet med Riksdagens beslut i afseende å Eders Kongl. Maj:ts enahanda framställningar rörande de öfriga statsdepartementens kansli-expeditioner, har Riksdagen, med afslag å Eders Kongl. Maj:ts ifrågasvarande nådiga framställning, medgifvit, att de löner, som å Ecklesiastik-departementets stat för innevarande år kunna finnas vakanta, må af Eders Kongl. Maj:t för den nya organisationens påbörjande disponeras.

49:o. Angående behovet af *en fortlöpande statistisk redogörelse för undervisningsväsendet i riket* är i statsrådsprotokollet meddeladt, hurusom bland de åligganden, hvilka tillkomma de i anledning af Rikets Ständers beslut vid riksdagarne 1856—1858 samt 1862—1863 inom Ecklesiastik-departementet inrättade byråer för ärenden rörande den högre undervisningen och folkundervisningen, äfven vore förändret af statistiska och andra anteckningar, som för noggrann kännedom om undervisningens och läroverkens tillstånd vore nödiga, men att till följd af de ringa arbetskrafter, öfver hvilka samma byråer hade att förfoga, dessa anteckningar icke kunnat göras så omfattande, att de kunde delgifvas allmänheten

heten såsom fullständiga statistiska öfversigter öfver undervisningsväsendets tillstånd, samt att det visat sig omöjligt att endast med dessa krafter åstadkomma en offentlig undervisningsstatistik, som kunnat motsvara de anspråk, hvilka man på en sådan vore berättigad att ställa.

Emellertid hade, med anlitande af tillkallad sakkunnig persons biträde, blifvit inom Ecklesiastik-departementet utarbetad dels en plan till statistiskt sammandrag rörande elementarläroverken, hvilken blifvit af statistiska beredningen granskad och godkänd, dels en detaljerad plan för uppställande af de för sammandraget nödiga primäruppgifterna för hvarje särskildt läroverk.

För fullföljande af dessa arbeten, för hvilka, i deras fortgång och utveckling, behovet af en särskild statistisk byrå inom departementet blifvit antydt, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att anvisa ett särskildt anslag af 5,000 R:dr, att utgå under hvarterdera af åren 1874 och 1875.

Då insamlandet och bearbetningen af de för bedömandet af undervisningens tillstånd nödiga uppgifter otvifvelaktigt är ett arbete, som förtjenar understödjas, men å andra sidan en rubbning af sammanhanget emellan undervisningsstatistiken och läroverksbyråernas verksamhet i öfrigt af flera skäl icke skulle vara gagnelig, har Riksdagen ansett sig böra bevilja det begärda anslaget, dock så att det afses för en förstärkning af arbetskrafterna inom Ecklesiastik-departementets byråer för undervisningsärenden. På grund häraf, och da inrättandet inom Ecklesiastik-departementet af en särskild statistisk byrå icke syntes Riksdagen lämpligt, har Riksdagen, som, i likhet med hvad i fråga om lönestaterna för departementets expedition iakttagits, icke funnit sig böra tillstyrka det ifrågavarande anslagets utgående redan innevarande år, för tillfällig förstärkning af arbetskrafterna inom byråerna för undervisningsärenden för år 1875 anvisat ett extra anslag af 5,000 kronor, att användas för bearbetning af undervisningsstatistiken.

Riksarkivet.

50:o. För detta embetsverk har Eders Kongl. Maj:t åskat *dyrtidstillägg* af 4,980 kronor för år 1874 och 5,280 kronor för år 1875.

Med tillämpning af de utaf Riksdagen antagna allmänna grunder för beviljande af dyrtidstillägg kommer den tillfälliga löneförbättringen å den vid riksarkivet anställda personal att endast för år 1875 utgå och

beräknas till 3,520 kronor, på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar; och har alltså, med afslag å det af Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskade anslag, Riksdagen såsom tillfällig löneförhöjning för riksarkivets embets- och tjenstemän för år 1875 anvisat ett extra anslag af 3,520 kronor.

51:o. Till *löneförbättring* åt *vaktbetjente* i Riksarkivet har Eders Kongl. Maj:t för år 1874 äskat ett extra anslag af 300 kronor.

För ifrågakommande betjente har Riksdagen i det föregående beviljat löneförhöjningar, att å ordinarie stat uppföras; men för innevarande år har någon förändring i aflöningsförmånerna för dessa löntagare icke syntts böra ifrågakomna, hvadan ofvanberörda af Eders Kongl. Maj:t äskade belopp icke af Riksdagen beviljats.

Kongl. biblioteket.

52:o. För embets- och tjenstemännen vid Kongl. biblioteket har Eders Kongl. Maj:t äskat 4 080 kronor, att såsom *dyrtidstillägg* utgå under hvartera af åren 1874 och 1875; men enär, med tillämpning af nyssnämnda allmänna grunder, tillfällig löneförhöjning bör endast för år 1875 komma denna personal till del och då uppgå till 2,720 kronor, på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar, har, med afslag å ofvanberörda, af Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskade anslag, Riksdagen såsom tillfällig löneförhöjning åt Kongl. bibliotekets embets- och tjenstemän för år 1875 på extra stat anvisat 2,720 kronor.

53:o. Till *löneförbättring* åt *vaktbetjente* i Kongl. biblioteket har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat 300 kronor. Af samma anledning, som i 51:sta punkten finnes omförmäld, har ej heller detta anslagsbelopp blifvit af Riksdagen beviljadt.

54:o. Till *inredning af Kongl. bibliotekets nya byggnad* har Eders Kongl. Maj:t för år 1875 begärt ett extra anslag af 313,600 kronor. Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Nationalmuseum.

55:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *intendenten* och *tvänne amanuenser* vid nationalmuseum har Eders Kongl. Maj:t för hvarterdera af åren 1874 och 1875 äskat 1,650 kronor.

Enligt de i det föregående omnämnda allmänna grunder böra ifrågavarande tjänstemän för år 1875 erhålla lönetillägg, hvilket, på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar, uppgår till 1,100 kronor; och har alltså, med afslag å det af Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskade anslag, Riksdagen såsom tillfällig löneförhöjning åt nationalmusei intendent och der anställda amanuenser för år 1875 på extra stat anvisat 1,100 kronor.

56:o. Till *löneförbättring* åt *betjeningen* vid Nationalmuseum har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett extra anslag af 1,750 kronor.

I erlighet med hvad ofvan finnes rörande riksarkivets vaktbetjente anfördt, har denna löneförbättring icke blifvit af Riksdagen beviljad.

Domkapitlens expeditioner.

57:o. Uti det till *domkapitlens tjänstemän* af statsmedel utgående anslag, 18,580 R:dr, har Eders Kongl. Maj:t till beredande af *dyrtidstillägg* åt nämnde tjänstemän för hvarterdera af åren 1874 och 1875 föreslagit en förhöjning af 5,574 kronor.

Angående denna anslagsfråga är i statsrådsprotokollet meddeladt, hurusom en allmän förhöjning af hvarje lön med samma procent förutsatte, derest den skulle leda till åsyftadt resultat, att de redan befintliga löner, hvilka vid beräkningen skulle läggas till grund, vore någorlunda jemnt afvägda mot hvarandra med afseende på mängden och beskaffenheten af de med hvarje tjänst förenade göromål. Detta vore ingalunda fallet med de löner, hvilka tillkomme domkapitlens tjänstemän. Enligt de från domkapitlen inkomna uppgifter angående konsistorienotariernes och amanuensernes löneinkomster, vexlade dessa för de förre från 2,000 till öfver 6,000 R:dr, samt för de sednare från 500 till 2,000 R:dr, och detta ingalunda alltid så, att tjänstemännen inom de mest befolkade och följaktligen mest besvärliga stiftet vore de bäst aflönade. Huru föga till-

fredsställande resultat skulle blifva af en allmän förhöjning med 30 procent, kunde man finna deraf, att domkapitlen i sina utlåtanden angående löneförbättring åt desse tjenstemän föreslagit förhöjningar, vexlande mellan 16 och 150 procent, hvartill komme att en lön ansetts tillräcklig i dess nuvarande skick. Det vore derföre nödigt, att om ock den summa, hvilken borde såsom lönetillägg åt konsistorienotarier och amanuenser begäras, beräknades till 30 procent å beloppet af samtliga från statsverket utgående kontanta bidrag till desse tjenstemäns aflöning, Eders Kongl. Maj:t dock förbehölles rätt att efter omständigheterna fördela det gifna anslaget mellan de särskilde löntagarne på det sätt, som bäst motsvarade det med lönetillägget åsyftade ändamål.

Riksdagen har ock ansett, att det anslag, som kan blifva för ifrågavarande ändamål anvisadt, bör ställas till Eders Kongl. Maj:ts disposition för att efter sig förteende omständigheter fördelas. Hvad angår anslagets belopp, har detsamma, i likhet med hvad i allmänhet blifvit i afseende å dyrtidstillägg iakttaget, syntts böra nedsättas till två tredjedelar af den utaf Eders Kongl. Maj:t äskade summa och medgifvas att utgå endast för år 1875. Riksdagen har alltså afslagit det af Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskade anslag, men såsom dyrtidstillägg för domkapitlens tjenstemän anvisat till Eders Kongl. Maj:ts disposition för år 1874 ett extra anslag af 3,716 kronor.

Universiteten.

58:o. Hvad angår *universitetslärarnes löner* är i statsrådsprotokollet anfördt, att normalbeloppet för dessa visserligen vore i senare tider bestämdt till 4,500 R:dr för professorer och 2,000 eller 2,500 R:dr för adjunkter, men i följd deraf, att en del lärare åtnjöte afkomst af prebendepastorat eller af enskilda donationer, hvilka fästats vid vissa lärostolar, och andras löner, såsom fallet vore med flertalet professorer i Lund, till största delen utginge i spanmål, uppginge desse lärares löner för det närvarande till högre belopp än normallönen. Med afseende härå hade för förste teologie professoren i Upsala, samtliga teologie professorer och adjunkter i Lund samt Skytteanske professorn i Upsala löneförbättring icke blifvit föreslagen. Beträffande åter öfrige lärare och tjenstemän vid universiteten vore den, hvilken, i följd deraf att han åtnjöte spanmåls-lön eller af annan anledning innehade jemförelsevis högre löneinkomster, icke i behof af samma lönetillägg, som den, hvilkens lön utginge i penningar till ett under i öfrigt stegrade prisförhållanden oförändradt be-

lopp. Då emellertid universitetens samtliga lärare och tjänstemän voro så aflönade, att lönetillägg icke för någon af dem borde komma i fråga till högre belopp än 30 procent, och följaktligen det afdrag, som för de bättre aflönade kunde ske å den bestämda procenten, icke behöfde användas till höjande af de öfriges lönetillägg utöfver samma procent, syntes det statsanslag, som erfordrades, kunna sättas något lägre än till 30 procent af de löners sammanlagda belopp, å hvilka tillägg tarfvades. Att med fullkomlig noggrannhet beräkna den minskning i det eljest erforderliga statsanslaget, som vore en följd af dessa förhållanden, skulle förutsätta, bland annat, en utredning af de särskilda spanmålslönernas värde i penningar så väl för innevarande år som för år 1875, en utredning, som af lätt insedda orsaker ej nu kunde åstadkommas. Likväl borde man kunna antagaskomma beloppet af det statsbidrag, som vore af behovet påkalladt, temligen nära, om man, efter att hafva beräknat 30 procent å de löner, för hvilka förbättring skulle utgå, hvarje lön beräknad till det normala beloppet, minskade den summa, som sålunda för begge universitetens tillsammans uppkomne, med 20,000 R:dr. Återstoden borde ställas till Eders Kongl. Maj:ts disposition för att, efter pröfning af förhållandena i hvarje särskildt fall, användas till lönetillägg åt universitetens ifrågavarande lärare och tjänstemän, med vilkor att icke någon i lönetillägg undfinge mer än 30 procent af lönen, beräknad för professorer till 4,500 R:dr, för adjunkter till 2,000 och 2,500 R:dr samt för öfrige tjänstemän till det i staten upptagna belopp.

Enligt uti statsrådsprotokollet intagna förteckningar uppgå lärarnes och tjänstemännens vid universiteten löner sammanlagdt till 407,300 kronor, hvarå 30 procent utgör 122,190 kronor. Om från denna summa afräknas 20,000 kronor, eller det belopp, hvarmed sammanlagda lönetillägget till universitetens lärare och tjänstemän ansetts böra understiga 30 procent af desse tjänstemäns löner, återstår 102,190 kronor, som skulle för hvardera af åren 1874 och 1875 erfordras för beredande af lönetillägg åt ifrågavarande lärare- och tjänstepersonal i öfverensstämmelse med de af Eders Kongl. Maj:ts godkända grunder.

Enligt hvad Riksdagen inhemtat har berörda afdrag uppkommit på det sätt, att en professor vid universitetet i Upsala samt 17 professorer inom de verldsliga fakulteterna i Lund äfvensom räntmästaren vid sistnämnda universitet åtnjuta spanmålslöner till så stort belopp, att dessa löner, förvandlade i penningar, i medeltal kunde anses uppgå till 5,500 kronor. Då enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag professorer och räntmästare skulle erhålla i dyrtidstillägg 1,350 kronor, utgörande 30 procent af normallön, 4,500 kronor, eller sammanlagdt 5,850 kronor, kunde aflö-

ningen för hvarje af ifrågavarande 19 tjenstemän bringas upp till detta belopp utan högre lönetillägg än 350 kronor. På hvarje af dessa löner kunde således besparing i dyrtidsanslaget göras med 1,000 kronor, eller för 19 löner omkring 19,000 kronor.

För 1 professor och 1 adjunkt inom teologiska fakulteten i Upsala hade af samma anledning en besparing af 500 kronor ansetts möjlig för hvarje, eller tillhopa omkring 1,000 »

så att en nedsättning på det hela kunnat föreslås med 20,000 kronor.

I likhet med hvad i allmänhet blifvit i afseende å beräkningen af dyrtidstillägg iakttaget, har Riksdagen ansett de tillfälliga löneförhöjningarna vid universiteten afven böra nedsättas till 20 procent af de normala lönerna och medgifvas att, utom i afseende å adjunkterna, utgå endast för år 1875. Professorer och räntmästare skulle efter en dylik beräkningsgrund erhålla, jemte lönen, 4,500 kronor, 900 i dyrtidstillägg, eller tillsammans 5,400 kronor. För de 19, som redan öfver hufvud ansetts hafva 5,500 kronor, skulle således hela tillägget kunna besparas, eller tillhopa 17,100 kronor.

För de två öfrige ofvan omförmälde lärarne skulle, enligt meddelad upplysning, nedsättningen till 20 procent icke verka någon minskning i förut omnämnda afdrag 1,000 »

Hela afdraget i förevarande fall blefve således 18,100 kronor.

Tjugo procent af ifrågavarande tjenstepersonals löner efter normalstat uppgår till 81,460 kronor. Om derifrån drages berörda 18,100 kronor, återstå således 63,360 kronor, hvilket belopp bör vara för ändamålet tillräckligt.

Riksdagen, som på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anslag för år 1874 till dyrtidstillägg åt universitetens lärare och tjenstemän, att för innevarande år till Eders Kongl. Maj:ts disposition stälts ett extra anslag af 15,000 kronor, att efter särskild pröfning i hvarje fall användas till dyrtidstillägg af 20 procent utaf lön åt dem af de till lönetilläggs åtnjutande för år 1875 ifrågakommande universitetsadjunkter, hvilka ej ega inkomst till motsvarande belopp af annan tjänst eller verksamhet, har för år 1875 till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisat ett extra anslag af 63,360 kronor, att, på sätt ofvan är anfördt, användas till lönetillägg åt universitetens ifrågavarande lärare och tjenstemän, med vilkor att icke någon i lönetillägg undfår mer än 20 procent af lönen, beräknad för professorer till 4,500 kronor, för adjunkter till 2,000 och 2,500 kronor samt för öfrige tjenstemän till det i staten upptagna belopp.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

59:o. För detta läroverk har Eders Kongl. Maj:t äskat 18,420 kronor, att såsom *dyrtidstillägg* utgå hvarterdera af åren 1874 och 1875; och har Riksdagen denna nådiga framställning på det sätt bifallit, att till Eders Kongl. Maj:ts disposition för innevarande år stälts ett extra anslag å 1,500 R:dr till dyrtidstillägg af 20 procent åt adjunkterna i anatomi, i medicinsk kemi och i patologisk anatomi vid Karolinska mediko-kirurgiska institutet, samt att såsom tillfällig löneförbättring åt lärarne samt bibliotekarien och sekreteraren vid nämnda institut för år 1875 anvisats ett extra anslag af 12,280 kronor, att utgå på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar.

60:o. Till *samlingarnes* vid Karolinska institutet *förökande och vård* samt till *diverse materiela behof* har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett anslag af 2,849 kronor.

Detta anslagsbelopp har Riksdagen beviljat.

61:o. Till uppsättande af *nya skåp* i Karolinska institutets anatomiska museum m. m. äfvensom till anbringande af *gas- och vattenledning* samt *nödig inredning* i den af läraren i rätts- och statsmedicin såsom arbetsrum begagnade lokal har Riksdagen, i öfverensstämmelse med Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag, anvisat ett extra anslag för år 1875 af 3,000 kronor.

62:o. Till *löneförbättring åt vaktbetjente* vid Karolinska institutet har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett extra anslag af 450 kronor; men detta anslagsbelopp har Riksdagen icke beviljat.

Elementarläroverken.

63:o. För bestridande af utgifterna för lärares vid elementarläroverken *uppflyttning i högre lönegrad* enligt gällande grunder har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett anslag af 89,000 kronor; och har Riksdagen detta anslagsbelopp beviljat.

64:o. Till *löneförbättring* åt vissa *öfningslärare* vid elementarläroverken enligt Riksdagens år 1873 fattade beslut har Eders Kongl. Maj:t

för innevarande år äskat ett anslag af 18,250 kronor; varande jemväl detta anslagsbelopp af Riksdagen beviljadt.

65:o. Till *löneförbättring åt lärare vid statens elementarläroverk* har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat 388,300 kronor, att utgå enligt de i statsrådsprotokollet angifna grunder.

Riksdagen har Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda nådiga framställning på det sätt bifallit, att för tilldelande af tillfällig löneförbättring dels med 500 kronor åt hvar och en af de vid elementarläroverken anställde rektorer, lektorer, adjunkter och kolleger, hvilka för närvarande uppbära i lön 3000 kronor och derunder, samt dels i enlighet med de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna grunder åt öfningslärare vid förenämnda läroverk ett sammanräknadt belopp af 346,500 kronor för innevarande år anvisats.

Seminarium för bildande af lärarinnor.

66:o. Såsom *tillfälligt lönetillskott* dels åt de vid Seminarium för bildande af lärarinnor anställde *fem lektorer* och *en adjunkt* med 500 kronor, dels åt *fyra lärarinnor* med likaledes 500 kronor åt hvardera, har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett extra anslag af 5000 kronor.

Denna nådiga framställning har Riksdagen på det sätt bifallit, att för tilldelande af tillfällig löneförhöjning med 500 kronor åt hvardera af de vid onförmälda seminarium anställde lärare och lärarinnor, hvilka icke åtnjuta högre aflöning än 2,500 kronor, ett belopp af 4,500 kronor för innevarande år anvisats.

67:o. Efter det direktionen öfver Seminarium för bildande af lärarinnor hos Eders Kongl. Maj:t gjort underdänig framställning om bemyndigande att för seminariets och den dermed förenade normalskolans räknning *inköpa* den *byggnad*, som enligt uppgjortt kontrakt blifvit för dessa läroverk särskildt uppförd å tomten N:o 6 i kvarteret Riddaren inom Ladugårdslands församling med adressnummer 32 vid Riddaregatan här i staden och sedan år 1871 varit åt läroverken mot hyra uppläten, äfvensom att öfvertaga de i densamma redan befintliga, på amortering ställda inteckningslån, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att för nämnda ändamål måtte beviljas ett lån å 59,000 kronor, att under år 1875 utgå i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de vilkor, som vid 1865—1866

årens

årens riksdag blifvit bestämda för då beviljade lån till uppförande af byggnader för åtskilliga elementarläroverk, eller att fem procent af lånets ursprungliga belopp skulle hvarje år till Riksgäldskontoret inbetalas, af hvilken inbetalning skulle beräknas fyra procent årlig ränta för det oguldna lånekapitalet, och det öfverskjutande beloppet komme att såsom kapitalafbetalning af lånesumman afgå, intilldess denna blifvit till fullo gulden, samt att direktionen skulle ega rättighet att, då läroverkens tillgångar sådant medgåfve, för lånets skyndsammare amorterande inbetala större belopp än det föreskrifna.

Jemlikt en i statsrådsprotokollet intagen beräkning skulle den nuvarande hyressumman, 8,800 kronor, i det närmaste vara tillräcklig så väl till bestridande af kostnaderna för egendomens onera och reparationer som till ränta och amortering ej allenast å de i egendomen redan befintliga inteckningslån, utan äfven på det nu ifrågasatta lånet från Riksgäldskontoret. Genom att på detta sätt använda det nuvarande hyresbeloppet skulle således utan nämnvärd uppoffring från statens sida kunna åt läroverken förvärvas den nu förhyrda lokalen. Vid sådant förhållande och då det för ett läroverks jemna och ostörda verksamhet alltid måste vara af synnerlig vigt att vara inrymd i en egen, för ändamålet uppförd och inredd lokal, har Riksdagen beviljat det äskade lånebeloppet, 59,000 kronor, att under de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna vilkor år 1875 från Riksgäldskontoret utgå.

Pedagogier och folkskolor.

68:o. Till *löneförbättring* med 500 kronor åt hvar och en af de vid *pedagogierna anställda lärare* samt 100 kronor åt hvar och en af *musiklärarne* har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett belopp af 16,000 kronor; och har Riksdagen denna nådiga framställning på det sätt bifallit, att till löneförbättring med 500 kronor åt hvar och en af de vid pedagogierna anställda lärare, hvars aflöning icke öfverstiger 2,500 kronor, samt med 100 kronor åt hvardera af musiklärarne för innevarande år anvisats ett belopp af 15,500 kronor.

Folkundervisningen.

69:o. Såsom *löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna* har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år begärt ett extra

anslag af 24,050 kronor, att utgå för 9 rektorer och 31 adjunkter och lärarinnor, som innehafva mot adjunktstjenst svarande befattning, efter 500 kronor för hvarje, för 9 lärare i musik efter 150 kronor för hvarje samt för 9 lärare i teckning, 9 i gymnastik och 9 i trädgårdsskötsel efter 100 kronor för hvarje.

Riksdagen har denna Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning på det sätt bifallit, att till löneförbättring med de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna belopp åt de vid folkskolelärare-seminarierna anställde adjunkter och lärarinnor med adjunktstjänst samt lärare i musik, teckning, gymnastik och trädgårdsskötsel för innevarande år anvisats en summa af 19,550 kronor.

70:o. Sedan 1872 års Riksdag i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga framställning, för uppförande af en *seminariebyggnad i Hernösand* efter en af dervarande domkapitel föreslagen och af Öfverintendents-embetet med åtskilliga förändringar gillad ritning med kostnadsförslag, anvisat ett belopp af 29,500 R:dr, och dessa medel genom Kongl. Maj:ts beslut den 24 Maj 1872 blifvit för nämnda ändamål ställda till domkapitlets disposition, hade, enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, domkapitlet i underdånig skrifvelse den 22 sistlidna November anmält, att ifrågasvarande byggnadsarbete numera så långt framskridit, att hufvudbyggnaden till grund, stomme, yttertak med plåttäckning och eldstadsinurar, samt jemväl uthusen voro uppförda; att verkställandet af dessa arbeten, i anledning deraf att priset på byggnadsmaterialier och dagsverken stigit till vida högre belopp än som tagits i beräkning vid kostnadsförslagets upprättande år 1871, medtagit så stor del af det beviljade anslaget, att endast 7,500 R:dr återstodetill seminariebyggnadens fullbordande; men att för detta ändamål erfordrades utöfver nämnda belopp, enligt uppgjort kostnadsförslag, en summa af 16,284 R:dr 36 öre, hvartill komme till stängsel omkring tomten och dennas planering 2,500 R:dr; och hade Domkapitlet på grund häraf i underdånighet anhållit, att ett belopp af tillsammans 18,784 R:dr 36 öre måtte ytterligare beviljas till seminariebyggnadens fullbordande samt tomtens planering och inhägnande.

Efter det Öfverintendents-embetet öfver omförmälda förslag å kostnaden för byggnadens fullbordande afgifvit underdånigt utlåtande och dervid anført, att skäl till anmärkning mot förslaget icke förekommit, har Eders Kongl. Maj:t, då det vore af vigt, att seminariebyggnaden kunde upplåtas till begagnande vid nästa läsårs början, af Riksdagen äskat, att ett jemnadt belopp af 18,800 R:dr måtte för ifrågasvarande ändamål beviljas, att utgå under år 1874.

Då domkapitlet uti sin ofvanberörda skrifvelse vitsordat, att alla lämpliga åtgärder vidtagits för ifrågavarande byggnadsarbetes bedrivande så billigt som möjligt, samt att den uppkomna bristen helt och hållet för-
anledts af den företrädesvis under senaste året uppkomna prisstegringen,
som ej kunnat förutses då kostnadsförslaget uppgjordes, har Riksdagen
till fullbordande af nämnda seminariebyggnad för innevarande år anvisat
ett belopp af 18,800 kronor.

71:o. Till understöd åt sådana församlingar, som icke förmå till
erforderligt belopp bekosta *aflöning åt sina folkskolelärare*, har Eders Kongl.
Maj:t för år 1875 äskat ett extra anslag af 20,000 kronor; och har Riks-
dagen detta anslag beviljat.

72:o. Till utarbetande af *landskaps- eller länskartor*, hufvudsak-
ligen för folkskolornas behof, har Eders Kongl. Maj:t för år 1875 äskat
ett extra anslag af 1,500 kronor.

Jemväl detta anslag har Riksdagen beviljat.

73:o. Sedan sistlidna års Riksdag för innevarande år till Eders
Kongl. Maj:ts disposition anvisat ett förslagsanslag af 10,000 R:dr, att
användas till understöd för sådana i verksamhet varande *folkhögskolor* i
riket, som visat sig gagneliga och af Eders Kongl. Maj:t pröfvades vara
i behof af dylikt understöd, under vilkor att landsting, kommuner eller
enskilde, hvar för sig eller gemensamt, bidroge med ett belopp, samman-
lagdt motsvarande minst dubbla summan af statsbidraget, hvilket sist-
nämnda dock ej finge öfverstiga 2,000 R:dr årligen till hvarje skola, samt
att berättelse öfver skolans verksamhet årligen skulle af dess styrelse så
väl till Eders Kongl. Maj:t som till vederbörande landsting ingifvas, har
Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att till understöd för dylika
bildningsanstalter under nästkommande år anvisa ett förslagsanslag till
lika belopp med det för innevarande år beviljade, eller 10,000 kronor,
att utgå under oförmälda vilkor.

Beträffande dessa vilkor är inom Riksdagen föreslaget, att *elev-
afgifterna* måtte få i enskildes bidrag inberäknas.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, hafva, med till-
lämpning af förenämnda grunder för fördelningen af ifrågavarande an-
slag, under år 1873 endast 6,575 kronor blifvit använda. Anledningen
dertill att icke hela statsanslaget kunnat utdelas är antagligen att söka i
de svårigheter, som mött vid insamlandet af bidrag från kommuner och
enskilde; och då således det torde kunna anses genom erfarenheten åda-

galagdt, att anspråken på bidrag inom orterna ståtts nog höga, har omförmålda förslag synts innebära ett lämpligt sätt att bereda lindring i dessa anspråk. Riksdagen har alltså till Eders Kongl. Maj:ts disposition å extra stat anvisat ett förslagsanslag af 10,000 kronor, att användas till understöd för sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Eders Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, under vilkor att landsting, kommuner eller enskilde, hvar för sig eller gemensamt, dertill lemna bidrag, som, inberäknadt elevavgifter, sammanlagdt motsvara minst dubbla summan af statsbidraget, hvilket sistnämnda dock ej må öfverstiga 2,000 kronor för hvarje skola, samt att berättelse öfver skolans verksamhet årligen af dess styrelse så väl till Eders Kongl. Maj:t som till vederbörande landsting ingifves.

Gymnastiska central-institutet.

74:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *lärarepersonalen* och *sekreteraren* vid Gymnastiska centralinstitutet har Eders Kongl. Maj:t åskat 5,865 kronor för hvarterdera af åren 1874 och 1875.

Med tillämpning af de utaf Riksdagen antagna allmänna grunder för beviljande af *dyrtidstillägg*, har Riksdagen, med afslag å det för innevarande år åskade anslagsbeloppet, som tillfällig löneförhöjning åt *lärarepersonalen* och *sekreteraren* vid Gymnastiska centralinstitutet för år 1875 anvisat ett extra anslag af 3,910 kronor, att utgå på sätt bilagda tabell (Litt. A.) närmare utvisar.

Sundhetskollegium med medicinalstaten.

75:o. För beredande af *dyrtidstillägg* åt *Sundhetskollegii tjänstepersonal* har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bevilja för innevarande år 12,660 kronor och för år 1875 ett extra anslag af 14,010 kronor.

Uti sistnämnda summa ingår äfven ett belopp af 1,350 kronor såsom *dyrtidstillägg* åt innehafvaren af den utaf Eders Kongl. Maj:t föreslagna nya rättskemistbefattningen. På sätt Riksdagen ofvan anmält, har emellertid någon sådan befattning icke blifvit å stat uppförd; och har i öfrigt Riksdagen, med afslag å såväl det för innevarande år åskade anslaget som den för ordföranden åskade löneförbättring för år 1875, till öfrige embets- och tjänstemän i nämnda kollegium för sistnämnda

år anvisat ett extra anslag af 7,340 kronor, att såsom tillfällig löneförbättring fördelas på sätt närlagda tabell (Litt. A.) närmare utvisar.

76:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *provincialläkare* har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat 64,800 kronor och för år 1875 ett extra anslag af 66,600 kronor.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet blifvit meddeladt finnas för närvarande 135 provincialläkare, utaf hvilka 27 uppbära 2,000 och 108 1,500 R:dr i aflöning, hvartill komma de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna 4 nya provincialläkare med 1,500 R:drs lön. Med tillämpning af de utaf Riksdagen antagna allmänna grunder för beviljande af dyrtidstillägg, har Riksdagen afslagit det af Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskade anslag, men såsom tillfällig löneförhöjning åt provincialläkare för år 1875 anvisat ett extra anslag af 44,400 kronor.

77:o. För *laboratorn* och *amanuensen* vid *Farmaceutiska institutet*, hvilka i lön åtnjuta, den förre 1,500 kronor och den senare 400 kronor, har Eders Kongl. Maj:t för hvartera af åren 1874 och 1875 såsom *dyrtidstillägg* begärt ett belopp af 570 kronor.

Med afslag å det af Eders Kongl. Maj:t äskade anslagsbelopp för innevarande år, har Riksdagen såsom tillfällig löneförhöjning åt laboratorn och amanuensen vid Farmaceutiska institutet för år 1875 anvisat ett extra anslag af 380 kronor.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

78:o. För de i Stockholm och Göteborg upprättade *undervisningsanstalter för barnmorskor* har Eders Kongl. Maj:t såsom dyrtidstillägg för hvartera af åren 1874 och 1875 äskat, för den förra anstalten 1,545 kronor och för den senare 885 kronor.

Då den tillfälliga löneförhöjningen vid dessa undervisningsanstalter, med tillämpning af ofta återopade allmänna grunder, för år 1875 uppgår, vid den förra till 1,030 kronor och vid den senare till 590 kronor, eller sammanlagdt 1,620 kronor, på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar, har Riksdagen, som ansett sig icke böra bevilja det af Eders Kongl. Maj:t äskade anslag för innevarande år, såsom tillfällig löneförhöjning åt de vid undervisningsanstalterna för barnmorskor anställda personer för år 1875 anvisat ett extra anslag af 1,620 kronor.

Veterinär-undervisningen.

79:o. Till uppförande af *nya byggnader för Veterinär-institutet i Stockholm* på tomterna N:is 11, 12 och delar af N:is 3 och 4 i kvarteret Vedbåraren samt der bakom liggande delar af lägenheten Djursborg och Ladugårdsgärdet till Drottning Christinas väg har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att bevilja 597,770 kronor och deraf för år 1875 anvisa 200,000 kronor. Härförutom har Eders Kongl. Maj:t gjort nådig framställning derom, att Veterinärinstitutets nuvarande tomter i kvarteren Edelman mindre och Krabaten med der befintliga byggnader måtte, när de för institutet icke vidare behöfdes, på offentlig auktion försäljas, och behållna köpeskillingen därför till Riksgäldskontoret aflemnas.

Denna nådiga framställning har icke vunnit Riksdagens bifall.

80:o. Till uppförande af *byggnader* samt inköp af *inventarier* och *undervisningsmateriel* för *veterinärundervisningen i Skara* har Eders Kongl. Maj:t för år 1875 äskat ett extra anslag af 10,000 kronor; och har Riksdagen detta anslagsbelopp beviljat.

81:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *lärarne* och *kamereraren vid veterinär-institutet* i Stockholm har Eders Kongl. Maj:t för hvardera af åren 1874 och 1875 äskat ett anslag af 7,200 kronor.

Det af Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskade anslag har Riksdagen ansett sig icke böra bevilja, men såsom tillfällig löneförhöjning åt lärarne och kamereraren vid veterinär-institutet i Stockholm för år 1875 hos Riksdagen anvisat ett extra anslag af 4,800 kronor, på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar.

82:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *lärarne* och *sekreteraren vid veterinär-inrättningen i Skara* har Eders Kongl. Maj:t äskat för innevarande år 1,050 kronor och för år 1875 ett belopp af 4,290 kronor.

På sätt ofvan är vordet omförmäldt, har Riksdagen icke bifallit Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning om utvidgning af veterinärinrättningen i Skara. Det dyrtidstillägg, som här skulle ifrågakomma, bör sålunda beräknas efter ifrågavarande tjänstemäns nu utgående aflöning, eller å 3,500 kronor. Med tillämpning af den antagna beräkningsgrunden af 20 procent för år 1875, skulle den tillfälliga löneförbättringen vid veterinärinrättningen i Skara alltså för samma år uppgå till 760 kronor, på sätt bilagda tabell (Litt. A) närmare utvisar. Riksdagen har därför, med afslag å ofvan berörda af Eders Kongl. Maj:t äskade anslag

för innevarande år, såsom tillfällig löneförhöjning åt lärarne och sekreteraren vid veterinärinrättningen i Skara för år 1875 anvisat ett extra anslag af 700 kronor.

Vetenskaps-akademien.

83:o. För beredande af *dyrtidstillägg* åt *intendenterna* och *konservatorn vid naturhistoriska riksmuseum* samt *föreståndaren och amanuensen vid meteorologiska anstalten* har Eders Kongl. Maj:t för hvarterdera af åren 1874 och 1875 äskat ett anslag af 8,700 kronor.

Riksdagen, som ansett sig icke böra bevilja det för innevarande år äskade anslaget, har såsom tillfällig löneförhöjning åt intendenterna och konservatorn vid naturhistoriska riksmuseum samt föreståndaren och amanuensen vid meteorologiska anstalten för år 1875 anvisat ett extra anslag af 5,800 kronor, att utgå på sätt närlagda tabell (Litt. A) närmare utvisar.

84:o. I likhet med hvad vid flera föregående riksdagar egt run, har Riksdagen, på sätt Eders Kongl. Maj:t föreslagit, till anskaffande af *originalmålningar af växter ur Sveriges Flora* och utgifvande af *teckningar utaf zoologiska föremål* för år 1875 anvisat ett extra anslag af 1,200 kronor.

85:o. Enligt hvad i statsrådsprotokollet finnes omförmäldt, hade Vetenskaps-akademien, under åberopande af det tilltagande behovet af ökad utrymme för det under hennes inseende ställda naturhistoriska riksmuseets samlingar och för tillgodoseende jemväl af andra, med akademiens verksamhet sammanhängande ändamål, i underdånig skrifvelse af den 12 Mars 1873 anhållit, att nådig proposition måtte aflåtas till den då församlade Riksdagen angående anvisande af ett anslag, stort 250,000 R:dr, för *inköp* af den midt emot akademiens nuvarande hus belägna egendom i *quartern Grönlandet södra*, på det att erforderliga nybyggnader för akademiens räkning måtte kunna på denna tomtplats efter hand uppföras. Denna framställning kunde emellertid icke under då varande förhållanden föranleda till någon Eders Kongl. Maj:ts åtgärd, helst riksdagen var långt framskriden, när frågan först kunde företagas till nådig pröfning.

Sedermera hade Vetenskaps-akademien uti skrifvelse den 7 sistlidne November i underdånighet förnyat sin berörda hemställan och der-

vid redogjort för de särskilda förhållanden, hvilka hon ansett innebära en kraftig maning för henne att fästa uppmärksamheten på en angelägenhet, som för riksmuseets både nuvarande och framtida verksamhet och förkofran vore af den största vikt.

Bland de tomter, som för omförmälda byggnadsändamål blifvit ifrågasatta och undersökta, finnes, enligt akademiens åsigt, ingen i afseende på läge och öfriga egenskaper lämpligare än det blott genom Adolf Fredriks kyrkoplan från akademiens nuvarande hustomt skilda kvarteret Grönlandet södra, under adressnummer 92 vid Drottninggatan. I sin helhet hölle denna tomtplats nu i areal 52,731 kvadratfot, men skulle inskränkas till 47,572 kvadratfot derigenom, att den mot söder angränsande gatan, Adolf Fredriks södra kyrkogata, komme att utvidgas.

Då å ena sidan behovet af utvidgade lokaler för naturhistoriska riksmuseets samlingar vore fullt ådagalagdt samt å andra sidan den föreslagna åtgärden till nämnda behofs afhjelpande syntes innefatta den ändamålsenligaste lösning af denna fråga och härtill komme att tillfälle till förvärfvande för statens räkning af omförmälda, för ändamålet synnerligen väl lämpade tomtplats icke torde återkomma, har Eders Kongl. Maj:t, med bifall till Vetenskaps-akademiens framställning, föreslagit Riksdagen att för ifrågavarande ändamål å extra stat för år 1875 anvisa ett anslag af 250,000 kronor.

Denna nådiga framställning har Riksdagen bifallit.

Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien.

86:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *riksantiquarien* och *amanuenserne* vid *Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien* har Eders Kongl. Maj:t för hvardera af åren 1874 och 1875 äskat ett anslag af 2,250 kronor.

Det för innevarande år äskade anslagsbeloppet har Riksdagen icke beviljat, men såsom tillfällig löneförhöjning åt *riksantiquarien* och *amanuenserne* vid förenämnda akademi för år 1875 har Riksdagen anvisat ett extra anslag af 1,500 kronor, enligt hvad bilagda tabell (Litt. A.) närmare angifver.

87:o. Till löneförbättring åt *vaktbetjente* vid *Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien* har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett belopp af 600 kronor, men detta belopp har Riksdagen ansett sig icke böra bevilja.

88:o. Som de extra anslag, hvilka vid nästlidna riksdag blifvit för ändamål, tillhörande Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademiens verksamhet, anvisade, fortfarande voro till lika belopp behöfliga, har Eders Kongl. Maj:t, med anledning af akademien i ämnet gjorda framställning, föreslagit Riksdagen att äfven för år 1875 bevilja enahanda extra anslag, nemligen: till *undersökning och beskrifning af fäderneslandets formlennningar n. m.* 5,000 kronor; till *arvoden åt vetenskapligt bildade biträden* vid ordnandet och vården af statens under akademien in-seende ställda samlingar och till *aflöning åt vaktbetjening* vid samlingarnes offentliga förevisning 4,000 kronor; samt till *utgifvande af planschverk* öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum samt öfver svenska sigill från medeltiden 2,000 kronor.

Ofvan uppräknade extra anslag, tillhopa 11,000 kronor, äro för år 1875 af Riksdagen beviljade.

Fria konsternas akademi.

89:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *lärare och tjenstemän* vid Akademien för de fria konsterna har Eders Kongl. Maj:t å extra stat för hvarterdera af åren 1874 och 1875 äskat ett belopp af 6,720 kronor; och har, med afslag å det för innevarande år äskade anslaget, Riksdagen, på sätt tabellen (Litt. A.) närmare angifver, såsom tillfällig löneförhöjning åt lärare och tjenstemän vid ifrågavarande akademi för år 1875 anvisat ett extra anslag af 4,500 kronor.

90:o. Till *löneförbättring* åt *vaktbetjente* vid akademien för de fria konsterna har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett extra anslag af 400 kronor; men detta belopp är icke af Riksdagen beviljadt.

Musikaliska akademien.

91:o. Såsom *dyrtidstillägg* åt *lärare och tjenstemän* vid Musikaliska akademien har Eders Kongl. Maj:t för hvarterdera af åren 1874 och 1875 äskat ett belopp af 5,910 kronor.

Med afslag å det för innevarande år beräknade beloppet, har Riksdagen såsom tillfällig löneförhöjning åt lärare och tjenstemän vid ifrågavarande akademi för år 1875 anvisat ett extra anslag af 3,940 kronor, enligt närlagda tabell (Litt. A.)

92:o. Till löneförbättring åt en vaktmästare vid Musikaliska akademien har Eders Kongl. Maj:t för innevarande år äskat ett belopp af 250 kronor.

I enlighet med hvad i andra likartade fall egt rum, har detta anslag icke blifvit af Riksdagen beviljad.

93:o. Sedan sist församlade Riksdag till uppförande af en *ny byggnad för Musikaliska akademien* och dess läroverk å kronans tomt N:o 8 kvarteret Blasieholmen här i staden beviljat ett extra anslag af 190,000 R:dr och deraf för innevarande år anvisat 100,000 R:dr, har Riksdagen, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derom nu gjorda nådiga framställning, för år 1875 anvisat återstoden af berörda anslag, 90,000 kronor.

Hospitalsvården.

94:o. Sedan hos sist församlade Riksdag fråga blifvit väckt om medels beviljande till *anläggning af nya eller utvidgning af redan befintliga hospital för sinnessjuke*, och Eders Kongl. Maj:t lätit till Riksdagen öfverlemna ett af Serafimer-ordensgillet den 19 Mars 1873 afgifvet underdånigt utlåtande i ämnet, anförde Riksdagen uti underdånig skrifvelse den 22 påföljande Maj, att behovet af kraftiga och skyndsamma åtgärder till åstadkommande af ökad hospitalsvård för sinnessjuke synts Riksdagen till fullo ådagalagdt och att derföre, om något eller några bland de af ordensgillet antydda byggnadsförslag varit utaf Eders Kongl. Maj:t pröfvade, Riksdagen ej skulle tvekat att bevilja de för byggnadsarbetenas påbörjande erforderliga medel, men att, då denna angelägenhet dittills icke tagits under nådigt öfvervägande, Riksdagen funnit sig föranlåten endast till den anhållan, det Eders Kongl. Maj:t täcktes låta uppgöra fullständig plan för ett tillfredsställande ordnande af hospitalsvården i riket samt till nästa Riksdag göra den framställning i ämnet, hvartill omständigheterna kunde finnas föranleda.

Enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, hade Serafimer-ordensgillet, till följd af härå erhållen nådig remiss, uti afgifvet underdånigt utlåtande framlagt ett i samma protokoll till hufvudsakliga delar intaget förslag till hospitalsväsendets fullständigare ordnande, hvilket förslag för erforderliga byggnadsarbeten upptog en kostnadssumma af 3,990,941 kronor. I afseende å de medel, som sålunda erfordrades för genomförande af ifrågavarande organisationsplan, hvarigenom rikets hospital komme att inrymma 2,262 sjukplatser, motsvarande i det närmaste

25 procent af det till omkring 9,000 uppgifna antalet sinnessjuka vid utgången af år 1870, hade ordensgillet funnit det vara lämpligast, om till Eders Kongl. Maj:ts disposition för ändamålet blefve anvisad en viss rund summa årligen, hvilken summa af ordensgillet föreslagits till 400,000 R:dr för år 1874 och 1,000,000 R:dr för år 1875, hvarefter hospitalsöfverstyrelsen skulle hvarje år till Eders Kongl. Maj:t ingifva förslag å de arbeten, som under påföljande året borde utföras.

På grund af den utredning Serafimer-ordensgillet sålunda i detta viktiga ärende meddelat, och då de föreslagna åtgärderna till afhjelpande af ifrågavarande stora samhällsbehof kräfde skyndsam verkställighet, har Eders Kongl. Maj:t hos Riksdagen äskat att, såsom ordensgillet föreslagit, anslag för ändamålet må beviljas att utgå så väl under år 1874 som under år 1875, men då de för närvarande rådande ovanligt höga pris på dagsverken och byggnadsmaterialier måste göra det arbete, som under dessa år verkställes, synnerligen dyrt och det vid sådant förhållande icke vore skäl att staten under år 1875 nedlade så stora kostnader, som Serafimer-ordensgillet föreslagit, på arbeten, hvilka, om någon del af dem uppsköttes till ett följande år, efter all sannolikhet skulle kunna fullbordas för ett billigare pris än nu beräknats, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att anslaget måtte bestämmas till 400,000 R:dr under år 1874 samt 500,000 R:dr under år 1875, med lemnad rätt att för ett följande års arbeten använda hvad som kan finnas besparadt å ett föregående års anslag.

Då den af Eders Kongl. Maj:t nu aflåtna nådiga proposition icke afser större utvidgning af hospitalsvården, än som torde vara för behofvets fyllande oundgängligen nödvändig, har Riksdagen icke tvekat att bevilja anvisande af hela det utaf Eders Kongl. Maj:t för åren 1874 och 1875 äskade belopp. Emellertid erfordras för så vidt omfattande byggnadsföretag, som de ifrågavarande, åtskilliga förarbeten, hvilka antagligen icke alla medhinnas under de återstående månaderna af detta år. Med afseende härpå har Riksdagen ansett lämpligast, om det för innevarande år äskade beloppet något nedsattes. Riksdagen har alltså för hospitalsväsendets ordnande till Eders Kongl. Maj:ts disposition anvisat dels för innevarande år ett belopp af 200,000 kronor och dels för år 1875 ett extra anslag å 700,000 kronor.

95:o. Enligt hvad i statsrådsprotokollet är meddeladt, hade Serafimer-ordensgillet uti underdånig skrifvelse den 18 sistlidne November bland annat anfört, att, sedan Riksdagen uppå Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning anvisat till *allmänna hospitalsfondens förstärkande* under

år 1874 ett extra anslag af 130,000 R:dr, prisen på lifsmedel och materialier af nästan alla slag, äfvensom på arbetslöner, öfver hela riket betydligt stigit, till följd hvaraf utgifterna för sjukvård och administration vid hospitalen komme att, så vidt efter hållna entrepenadauktioner kunde bedömas, öfverstiga utgifterna under år 1873 med 55,000 R:dr; att ordensgillet af enahanda orsak funnit sig föranledt till särskild underdånig hemställan om löneförbättring för tjenstemännen såväl hos ordensgillet som vid hospitalsstaten, att vidtaga från och med år 1874, hvilken löneförbättring, om den blefve fastställd, skulle för hospitalsfonden medföra en ökad årlig utgift af 8,174 R:dr 60 öre; att, då behofvet af vård för sinnessjuka vid dertill afsedda offentliga anstalter sedan flera år befunnits i stigande, under det rikets hospital varit till fullo upptagna, ordensgillet, för att i någon mån afhjelpa detta behof, låtit vidtaga åtskilliga förändrade anordningar vid Stockholms och Göteborgs hospital för en beräknad kostnad af 9,000 kronor, hvarigenom ytterligare utrymme bereds för 60 patienter, för hvilka underhållskostnaden under år 1874 antagligen icke komme att understiga 18,000 kronor; att åtskilliga förändringar inom det förra hospitalet dessutom funnits behöfliga och ansetts böra under år 1874 utföras, om dertill erforderliga medel, beräknade till 22,500 kronor, kunde erhållas; att, då de sålunda beräknade ökade utgifterna för år 1874, uppgående till sammanlagdt 112,674 R:dr 60 öre, ej kunde af hospitalsfonden bestridas, enär denna fond icke utöfver sina ordinarie inkomster och ofvan omfördälda statsanslag, 130,000 R:dr, hvilket ej vore för nu ifrågavarande tillkomna behof afsedt, hade att för nämnda år påräkna någon annan inkomst än den, som kunde uppkomma derigenom att hospitalsafgiften för patient af tredje betalningsklassen blifvit höjd från 25 till 30 öre om dagen, hvilken förhöjning kunde antagas för år 1874 lemna ett inkomstbelopp af högst 18,000 R:dr, så återstode, efter afdrag af sistnämnda belopp, en brist af 94,674 R:dr 60 öre, med hvilken summa, jemnad till 95,000 R:dr, det hospitalsfonden redan beviljade anslaget för år 1874 behöfde höjas; samt att, beträffande fondens behof af anslag för år 1875, någon grund icke funnes till det antagande, att kostnaden för sjukvård och administration skulle vid den tiden hafva i någon mån nedgått, utan tvärtom efter all anledning den offentliga sinnessjukvården då erhållit ett ännu större omfång, hvarföre, och med afseende å otillräckligheten af anslaget för år 1874, till hospitalsfondens förstärkande under nästföljande året erfordrades ett belopp af 200,000 R:dr; och hade Serafimer-ordensgillet underdånigst hemställt, att Eders Kongl. Maj:t täcktes hos Riksdagen äska anvisande af berörda, dels för år 1874 och dels för år 1875 behöfliga anslag.

Riksdagen har vid ofvan angifna anslagsbehof icke haft annat att erinra, än att, då en utvidgad hospitalsvård kommer att medföra en ytterligare stegring i den årliga utrednings- och underhållskostnaden, det, enligt Riksdagens åsigt, borde tillses, om icke, för beredande af väl behöfliga tillgångar, hospitalsafgifterna kunde i någon mån förhöjas. Under nuvarande prisförhållanden torde till exempel den för tredje betalningsklassen bestända afgift af 30 öre om dagen icke motsvara ens tredjedelen af verkliga kostnaden. Ehuru någon sådan utredning icke föreligger, som kunnat föranleda ett bestämdt förslag i nämnda syfte, har Riksdagen likväl ansett frågan vara af den vikt, att den bör underställas Eders Kongl. Maj:ts nådiga pröfning. På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen till allmänna hospitalsfondens förstärkande å extra stat anvisat dels 95,000 kronor för innevarande år, dels 200,000 kronor för år 1875; och får Riksdagen i underdånighet anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke någon förhöjning i nu stadgade hospitalsafgifter må vara af omständigheterna påkallad.

Diverse anslag.

96:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställningar, har Riksdagen såsom extra anslag för år 1875 anvisat:

- till den i *Sköfde* inrättade *vårdanstalt för sinnesslöa barn* 5,000 kronor;
- till den i *Stockholm* inrättade *vård- och undervisnings-anstalten för sinnesslöa barn* 2,000 kronor;
- till det i *Jerfsö* i *Helsingland* befintliga *sjukhem för spetälske* 4,000 kronor;
- för *vård och tillsyn af lifrustkammarens samlingar* 600 kronor;
- till inlösen af 300 exemplar af *Svenska fornskriftsällskapets handlingar* 1,050 kronor;
- till understöd för fortsatt utgifvande af arbetet »*Svenska språkets lagar*» 1,500 kronor;
- till *e. o. Professoren C. G. Malmström* för fortsattande af ett historiskt arbete 2,500 kronor; och
- till *Docenten A. G. Theorell* för fortsattande af vetenskapliga konstruktionsarbeten 2,500 kronor.

97:o. Till utgående under innevarande år har Riksdagen, i enlighet med hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, anvisat ett belopp af 15,000

kronor till bidrag för bestridande af kostnaderna för den *internationela antropologiskt-ärkeologiska kongressens möte i Stockholm*.

98:o. Sedan Amanuensen vid Lunds universitets historiska museum, Filosofie Doktorn *Hjalmar Stolpe* hos Eders Kongl. Maj:t anhållit om statsanslag dels till bestridande af omkostnaderna för fortsättandet af de *naturhistoriska och arkeologiska undersökningar*, han under de tre sistförflutna åren anställt på *Björkönen i Mälaren*, dels ock till bekostande af förtydligande afbildningar vid den redogörelse för resultaten af de redan anställda undersökningarne, med hvars utarbetande han vore sysselsatt, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för nämnda ändamål anvisa *dels* för hvartera af åren 1874 och 1875 ett anslag af 4,500 kronor, hvaraf 2,000 kronor såsom årsarvode åt *Stolpe* för berörda undersökningsarbeten, mot skyldighet för honom att till statens vederbörande museer aflemna de vid gräfningarne insamlade föremål, *dels* ett särskildt anslag af 2,640 kronor, att utgå under år 1874.

De sålunda äskade anslagsbeloppen har Riksdagen beviljat.

99:o. Till inlösen för *myntkabinettets* räkning af *en samling medeltidsmynt*, tillhörig enskild person, har Riksdagen anvisat det af Eders Kongl. Maj:t äskade belopp, 8,000 kronor, att innevarande år utgå.

100:o. Jemte erinran om *etnografiska samlingars* betydelse såsom bildningsmedel, har inom Riksdagen blifvit anfördt, hurusom Doktor *A. Hazelius* med icke obetydlig uppostring af tid och medel företagit sig att uppsöka och åt det allmänna bevara hvad af fäderneärfd inhemsk smak och odling, sådana de framträdte i folkdräkter, väfnader, smycken och bohag, ännu vore öfrigt i olika delar af landet. Ett bevis på att denna hans sträfvan vunnit gensvar vore, att från personer i alla delar af landet under föga mer än ett år redan omkring 1,500 till en del rätt dyrbara föremål blifvit insända till den af honom bildade »Skandinavisk-etnografiska samlingen.» På denna relativt korta tid vore grunden lagd till ett svenskt etnografiskt museum, som redan erbjöde mycket af intresse och som särskildt genom en synnerligt lycklig plan för anordningen lofvade blifva i hög grad lärorikt. En icke obetydlig del af detsamma vore redan att anse såsom statens egendom, af hvilken den nuvarande innehafvaren betraktade sig endast såsom förvaltare; han hade nemligen utfäst sig att till staten såsom gåfva öfverlemna såväl de föremål, som redan till detsamma blifvit skänkta, som dem, hvilka hädanefter komme att skänkas. Det vore under sådana förhållanden icke olämp-

ligt, att staten komme Doktor Hazelius till hjelp i detta fosterländska företag.

Redan länge har behovet af ett svenskt etnografiskt museum varit insedt och erkänt. Då nu, enligt hvad upplyst blifvit, genom Doktor Hazelii förtjenstfulla och fosterländska åtgöranden i förevarande afseende, grunden blifvit lagd till ett dylikt museum, har Riksdagen icke tvekat bevilja det begärda anslaget till hyresmedel och fortsatt anordnande af berörda samling.

Riksdagen har alltså för år 1875 anvisat ett extra anslag af 5,000 kronor, att efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande användas till förvarande och förökande af ofvanberörda »Skandinavisk-etnografiska samling.»

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 16 Maj 1874.

Litt. A.

Förteckning å de af Riksdagen för år 1875 beviljade dyrtidstillagg under Åttonde Hufvudtiteln.

	Nuvarande aflöning.		Dyrtids- tillagg.		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Riksarkivet.						
Riksarkivarien	5,000	—	1,000	—	6,000	—
1 Aktuarie	3,500	—	700	—	4,200	—
1 Dito	3,500	—	700	—	4,200	—
1 Förste amanuens	1,800	—	360	—	2,160	—
1 Dito	1,800	—	360	—	2,160	—
1 Andre amanuens	1,000	—	200	—	1,200	—
1 Dito (ny)	1,000	—	200	—	1,200	—
S:gr	—	—	3,520	—	—	—
Kongl. Biblioteket.						
Bibliotekarien	5,000	—	1,000	—	6,000	—
Vice bibliotekarien	3,500	—	700	—	4,200	—
1 Förste amanuens	1,800	—	360	—	2,160	—
1 Dito	1,800	—	360	—	2,160	—
1 Andre amanuens	1,500	—	300	—	1,800	—
S:gr	—	—	2,720	—	—	—
Nationalmuseum.						
Intendenten	2,500	—	500	—	3,000	—
1 Amanuens	1,500	—	300	—	1,800	—
1 Dito	1,500	—	300	—	1,800	—
S:gr	—	—	1,100	—	—	—
Domkapitlens expeditioner.						
Löneförbättringar åt konsistorie-notarier och konsistorie-amanuenser	18,580	—	3,716	—	22,296	—

	Nuvarande aflöning.		Dyrtids- tillägg		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Universiteten.						
Löneförbättringar åt professorer, adjunkter m. fl. tjenstemän vid universiteten	—	—	63,360	—	—	—
Karolinska mediko-kirurgiska institutet.						
1 Professor	4,500	—	900	—	5,400	—
2 Dito	9,000	—	1,800	—	10,800	—
1 Dito	4,200	—	840	—	5,040	—
1 Dito	4,200	—	840	—	5,040	—
1 Dito	4,000	—	800	—	4,800	—
2 Dito	8,000	—	1,600	—	9,600	—
1 Extra ordinarie professor	2,500	—	500	—	3,000	—
3 Dito Dito	7,500	—	1,500	—	9,000	—
1 Adjunkt	2,500	—	500	—	3,000	—
3 Dito	7,500	—	1,500	—	9,000	—
1 Dito	2,000	—	400	—	2,400	—
2 Dito	4,000	—	800	—	4,800	—
Bibliotekarien och Sekreteraren m. m.	1,500	—	300	—	1,800	—
S:gr	—	—	12,280	—	—	—
Gymnastiska central-institutet.						
1 Öfverlärare	4,000	—	800	—	4,800	—
1 Dito	4,000	—	800	—	4,800	—
1 Dito	3,000	—	600	—	3,600	—
1 Lärare	2,200	—	440	—	2,640	—
1 Dito	2,000	—	400	—	2,400	—
1 Dito	1,800	—	360	—	2,160	—
1 Lärarinna	1,000	—	200	—	1,200	—
1 Dito	800	—	160	—	960	—
1 Sekreterare	750	—	150	—	900	—
S:gr	—	—	3,910	—	—	—
Sundhets-kollegium.						
1 Medicinalråd	5,000	—	1,000	—	6,000	—
1 Dito	5,000	—	1,000	—	6,000	—
1 Dito	4,500	—	900	—	5,400	—
1 Dito	4,500	—	900	—	5,400	—
Transport	—	—	3,800	—	—	—

	Nuvarande aflöning.		Dyrtids- tillägg.		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	—	—	3,800	—	—	—
1 Sekreterare	3,500	—	700	—	4,200	—
1 Kamererare	3,500	—	700	—	4,200	—
1 Ombudsman och fiskal	3,000	—	600	—	3,600	—
1 Aktuarie och registrator	2,500	—	500	—	3,000	—
1 Notarie	2,200	—	440	—	2,640	—
1 Känslit	1,000	—	200	—	1,200	—
2 Dito	2,000	—	400	—	2,400	—
Sigr	—	—	7,340	—	—	—
Provincialläkarne.						
1 Provincialläkare	2,000	—	400	—	2,400	—
26 Dito	52,000	—	10,400	—	62,400	—
1 Dito	1,500	—	300	—	1,800	—
111 Dito (deraf 2 nya och 2 från extra till ordinarie förändrade)	166,500	—	33,300	—	199,800	—
Sigr	—	—	44,400	—	—	—
Farmaceutiska institutet.						
1 Laborator	1,500	—	300	—	1,800	—
1 Amanuens	400	—	80	—	480	—
Sigr	—	—	380	—	—	—
Undervisningsanstalter för barnmorskor.						
<i>Stockholms undervisningsanstalt:</i>						
1 Adjunkt	300	—	60	—	360	—
1 Biträdande lärare	1,000	—	200	—	1,200	—
1 Föreständerska	250	—	50	—	300	—
1 Instruktionsbarnmorska	600	—	120	—	720	—
Barnmorskäläraren	3,000	—	600	—	3,600	—
<i>Göteborgs undervisningsanstalt:</i>						
1 Barnmorskälärare	1,500	—	300	—	1,800	—
1 Föreständerska	450	—	90	—	540	—
1 Biträdande lärare	1,000	—	200	—	1,200	—
Sigr	—	—	1,620	—	—	—

	Nuvarande aflöning.		Dyrtids- tillägg.		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Veterinärinstitutet i Stockholm.						
1 Professor	4.500	—	900	—	5.400	—
1 Dito	4.500	—	900	—	5.400	—
1 Dito	4.000	—	800	—	4.800	—
1 Dito	4.000	—	800	—	4.800	—
1 Lektor	3.000	—	600	—	3.600	—
1 Adjunkt	1.500	—	300	—	1.800	—
1 Instruktions-smed	1.500	—	300	—	1.800	—
1 Kamererare	1.000	—	200	—	1.200	—
Sagr	—	—	4.800	—	—	—
Veterinärinrättningen i Skara.						
1 Lektor, tillika föreståndare	1.000	—	200	—	1.200	—
1 Dito	1.500	—	300	—	1.800	—
1 Adjunkt	850	—	170	—	1.020	—
1 Instruktions-smed	150	—	30	—	180	—
Sagr	—	—	700	—	—	—
Vetenskaps-akademien och natur- historiska riksmuseum.						
1 Intendent	4.000	—	800	—	4.800	—
1 Dito	4.000	—	800	—	4.800	—
1 Dito	3.500	—	700	—	4.200	—
3 Dito	10.500	—	2.100	—	12.600	—
1 Konservator	2.500	—	500	—	3.000	—
1 Föreståndare för meteorologiska anstalten	3.000	—	600	—	3.600	—
1 Amanuens vid dito	1.500	—	300	—	1.800	—
Sagr	—	—	5.800	—	—	—
Vitterhets-, historie- och antiqvitets- akademien.						
Riksantikvarien	5.000	—	1.000	—	6.000	—
1 Amanuens	1.500	—	500	—	1.800	—
1 Dito	1.000	—	200	—	1.200	—
Sagr	—	—	1.500	—	—	—

	Nuvarande aföning.		Dyrtids- tillägg.		Summa.	
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Akademien för de fria konsterna.						
1 Sekreterare ...	800	—	160	—	960	—
1 Amanuens ...	400	—	80	—	480	—
1 Skattmästare ...	300	—	60	—	360	—
<i>Akademiens läroverk:</i>						
1 Direktör ...	1,100	—	220	—	1,320	—
1 Professor å den manliga afdelningen ...	1,450	—	290	—	1,740	—
1 Dito dito ...	1,450	—	290	—	1,740	—
1 Dito dito ...	1,100	—	220	—	1,320	—
2 Dito dito ...	2,200	—	440	—	2,640	—
1 Dito dito ...	800	—	160	—	960	—
1 Dito dito ...	600	—	120	—	720	—
1 Lärare dito ...	700	—	140	—	840	—
2 Dito dito ...	1,400	—	280	—	1,680	—
1 Dito dito ...	600	—	120	—	720	—
1 Dito dito ...	600	—	120	—	720	—
1 Dito dito ...	500	—	100	—	600	—
1 Dito dito ...	1,600	—	320	—	1,920	—
1 Dito dito ...	1,600	—	320	—	1,920	—
1 Dito dito ...	1,100	—	220	—	1,320	—
Arvode för föreläsningar i konstens historia och litteratur ...	600	—	120	—	720	—
1 Professor å den qvinliga afdelningen ...	650	—	130	—	780	—
1 Dito dito ...	650	—	130	—	780	—
1 Dito dito ...	500	—	100	—	600	—
1 Dito dito ...	500	—	100	—	600	—
1 Dito dito ...	400	—	80	—	480	—
1 Dito dito ...	300	—	60	—	360	—
1 Lärare dito ...	300	—	60	—	360	—
1 Dito dito ...	300	—	60	—	360	—
S:gr	—	—	4,500	—	—	—
Musikaliska akademien.						
1 Sekreterare ...	1,000	—	200	—	1,200	—
1 Kamererare ...	1,000	—	200	—	1,200	—
1 Bibliotekarie ...	400	—	80	—	480	—
Transport	—	—	480	—	—	—

		Nuvarande aflöning.		Dyrtids- tillägg.		Summa.	
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Konservatorium: Inspektor		---	—	480	—	---	—
1	Lärare	1,000	—	200	—	1,200	—
1	Dito	2,000	—	400	—	2,400	—
1	Dito	2,000	—	400	—	2,400	—
1	Dito	1,500	—	300	—	1,800	—
3	Dito	4,500	—	900	—	5,400	—
1	Dito	1,200	—	240	—	1,440	—
3	Dito	3,600	—	720	—	4,320	—
1	Dito	600	—	120	—	720	—
1	Dito	600	—	120	—	720	—
1	Dito	300	—	60	—	360	—
S:gr		---	—	3,940	—	---	—

Litt. B.

Elementarläroverken.

	Kronor.	öre.
Ny anvisning.		
För lärares uppflyttning i högre lönegrad	89,000	—
Löneförbättring åt vissa öfningslärare	18,250	—
Dito åt lärare vid elementarläroverken	381,700	—
Förhöjning af anslaget till arvoden åt extra lärare	16,000	—
Dito af anslaget till vikarierande lärare	10,000	—
Ersättning för afkomsten af Göteneds prebendepastorat, hvilket förr varit förenadt med en lektorsbefattning vid Skara elementarläroverk, men upphört att vara prebende	1,045	—
Till utvidgning af de tvåklassiga elementarläroverken i Vername, Sölvesborg, Ronneby, Trelleborg, Strömstad, Marstrand och Örusköldsvik	23,400	—
Till förändring af Engellholms tvåklassiga pedagogi till treklassigt elementarläroverk	6,900	—
För upprättande af de tre lägsta klasserna af ett på realinien fullständigt elementarläroverk i Stockholm	6,900	—
För Piteå skolas uppförande å stat såsom femklassigt elementarläroverk	3,100	—
Lönstillökning åt rektorerna vid Westerviks och Luleå elementarläroverk	1,000	—
Till lön åt en lektor vid Luleå elementarläroverk	2,500	—
Till löner å 2,500 kronor åt två nya lektorer vid Jönköpings samt en vid Malmö, en vid Carlskrona, en vid Norrköpings och en vid Wisby elementarläroverk	15,000	—
Till arvoden åt skrifbiträden för rektorerna vid samtliga högre elementarläroverk äfvensom vid Stockholms femklassiga elementarläroverk	10,000	—
Summa	584,795	—

Litt.

Riks-statens

Ecklesiastik-departementet.

Departementschefen		
Departementets expedition		
Riksarkivet:		
Nuvarande anslag		20,040: —
<i>Tillkommer:</i>		
Lön till en andre amanuens	1,000: —	
Löneförbättring åt två vaktbetjente, à 150 kronor ..	300: —	1,300: —
Kongl. Biblioteket:		
Nuvarande anslag		27,850: —
<i>Tillkommer:</i> Löneförbättring åt två vaktbetjente à 150 kronor		300: —
Nationalmuseum:		
Nuvarande anslag		25,550: —
<i>Tillkommer:</i>		
Till inköp af svenska, norska och danska konstnärers arbeten, <i>Reservationsanslag</i> , (öfverfördt från anslaget till Akademien för de fria konsterna)	9,000: —	
Löneförbättring åt vaktbetjente m. m.	1,750: —	10,750: —
Kleresistaten		
Särskilda <i>förslagsanslag</i> för Kleresiet:		
Biskopens på Gotland lön		3,000: —
Åt 13 konsistorie-notarier, à 270 kronor, högst		3,510: —
Domkapitlens expeditioner, <i>Reservationsanslag</i>		
Lappmarks ecklesiastikverk, <i>Förslagsanslag</i>		
		Transport

Litt C.

C.
Å t t o n d e Hufvudtitel.

Penningar.		Förslags-anslag:								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spannmål.					
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.-fot.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
17,000										17,000	
54,750										54,750	
21,340										21,340	
28,150										28,150	
36,300										36,300	
15,054	06	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	467,413	58
6,510										6,510	
10,000										10,000	
22,700										22,700	
211,804	06	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	664,163	58

			Transport
Universitetet:			
Penningar:			
Nuvarande beloppet		305,361: 28.	
Tillkommer:			
För 6 nya docentstipendier vid Upsala universitet	6,000: —		
Förhöjning af 3 docentstipendier vid universitetet i Lund	750: —		
Dito i anslaget till botaniska institutionen vid samma universitet ..	500: —	7,250: —	312,611: 28.
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, oförändradt enligt 1874 års riksstat			82,363: 36.
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, oförändradt enligt 1874 års riksstat			112,381: 71.
Oindelt spanmål, oförändradt enligt 1874 års riksstat			168: 42.
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:			
Nuvarande anslag			76,551: —
Tillkommer:			
Förhöjning i institutets anslag till samlingarnes vård och förökande samt till materiella behof		2,849: —	
Löneförbättring åt 3 vaktbetjente à 150 kronor		450: —	3,299: —
Elementarläroverken, Reservationsanslag:			
Penningar: Nuvarande beloppet		1,474,951: 44.	
Tillkommer: Ny anvisning enligt Bil. Litt. B.		584,795: —	2,059,746: 44
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, oförändradt enligt 1874 års riksstat			8,913: 96.
			Transport

Peningar.		Förslags-anslag:								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde, förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.fot.	k.r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
211,804	06	130,110	11	315,425	46	3,249	5	6,823	95	664,163	58
312,611	28	82,363	36	112,381	71	80	2	168	42	507,524	77
79,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	79,850	—
604,265	34	212,473	47	427,807	17	3,329	7	6,992	37	1,251,538	35

	Transport	146,768: 40.	
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, oförändradt enligt 1874 års riksstat		208,382: 16.	
Seminarium för bildande af lärarinnor:			
Nuvarande anslag		25,000: —	
<i>Tillkommer:</i>			
För lärares uppflyttning i högre lönegrad	4,000: —		
Löneförbättring åt lärare och lärarinnor	5,000: —	9,000: —	
Pedagogier och folkskolor:			
Penningar: Nuvarande beloppet	44,609: 85.		
<i>Tillkommer:</i> Löneförbättring åt lärarne	16,000: —	60,609: 85.	
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor, oförändradt enligt 1874 års riksstat		4,219: —	
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, oförändradt enligt 1874 års riksstat		7,990: 08.	
Oindelt spanmål, oförändradt enligt 1874 års riksstat		942: 69.	
Folkundervisningen:			
Seminarier för folkskolelärares bildande:			
Nuvarande anslag	114,500: —		
<i>Tillkommer:</i>			
Till lärares uppflyttning i högre lönegrad	2,500: —		
Löneförbättring åt lärare och lärarinnor	24,050: —		
För 2 nya seminarier för kvinnliga elever	32,600: —	59,150: —	173,650: —
Stipendier för seminariielever:			
Nuvarande anslag	45,000: —		
<i>Tillkommer:</i> förhöjning	10,000: —	55,000: —	
	Transport	228,650: —	

Penningar.		Förslags-anslag:								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mätt.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.-fot.	k.r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
604,265	34	212,473	47	427,807	17	3,329	7	6,992	37	1,251,538	35
2,059,746	44	8,913	96	208,382	16	—	—	—	—	2,277,042	56
34,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34,000	—
60,609	85	4,219	—	7,990	08	448	9	942	69	73,761	62
2,758,621	63	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	3,636,342	53

	Transport	228,650: —	
Arvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer:			
Nuvarande anslag	52,000: —		
<i>Tillkommer</i> förhöjning	13,000: —	65,000: —	
Undervisningsmateriel m. m. för folkskolorna, såsom i 1874 års riksstat		10,000: —	
Understöd för högre folkskolor:			
Nuvarande anslag	10,000: —		
<i>Tillkommer</i> för en högre folkskola i Södermanlands län	1,000: —	11,000: —	
eller ett gemensamt <i>Reservationsanslag</i> å		314,650: —	
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligaste trakter bosatte Finnar, <i>Förslagsanslag</i> (nytt)		12,000: —	
Lönетillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>Förslagsanslag</i> :			
Nuvarande beloppet	1,250,000: —		
<i>Tillkommer</i> förhöjning	120,000: —	1,370,000: —	
Gymnastiska central-institutet			
Sundhets-kollegium med medicinalstaten:			
Nuvarande anslag		317,400: —	
<i>Tillkommer</i> :			
Löner à 1,500 kronor för 2 nya provincialläkaretjänster	3,000: —		
För 2 extra provincialläkaretjänsters förändring till ordinarie	1,000: —		
Förhöjning i nuvarande anslag till tjänstgöringspenningar åt provincialläkare	1,000: —	5,000: —	
Barnmorske-undervisningen och barnbördshusen			
Ortopediska institutet			
			Transport

Peningar.		Förslags-anslag:								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde, förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.-fot.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
2,758,621	63	225,606	43	644,179	41	3,778	6	7,935	06	3,636,342	53
1,696,650	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,696,650	—
29,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,400	—
322,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	322,400	—
22,441	—	—	—	4,103	82	—	—	—	—	26,544	82
8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
4,837,762	63	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	5,719,587	35

	Transport
Veterinär-undervisningen	
Vaccinationens befrämjande:	
Nuvarande anslag	3,600: —
Tillkommer förhöjning	3,900: —
Farsoters och smittosamma sjukdomars botande, <i>Förslagsanslag</i>	
Svenska läkaresällskapet	
Svenska akademien	
Vetenskaps-akademien:	
Nuvarande anslag	20,710: —
Tillkommer:	
Till instrumentmakeriernas understöd	500: —
Arvode åt akademiens fysiker för vård och tillsyn å 2 delningsinstrument	1,050: —
	1,550: —
Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien:	
Nuvarande anslag	16,450: —
Tillkommer: Löneförbättring åt två vaktmästare	600: —
Akademien för de fria konsterna:	
Till aflöning m. m.:	
Nuvarande anslag	39,600: —
Tillkommer: Löneförbättring åt två vaktbetjente	400: —
	40,000: —
Till utrikes resestipendier, <i>Reservationsanslag</i> , såsom i 1874 års riksstat	8,000: —
Till inköp af svenska, norska och danska konstnärers arbeten. Det härför i 1874 års riksstat uppförda reservationsanslag å 9,000 R:dr öfverföres till National-musei stat.	
Musikaliska akademien:	
Nuvarande anslag	30,300: —
Tillkommer: Löneförbättring åt akademiens vaktmästare	250: —
	Transport

Penningar.		Förslags-anslag:								Summa.	
		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeauslag.		Oindelt spanmål.					
						Mått.		Värde, förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.-fot.	k.r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
4,837,762	63	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	5,719,587	35
39,400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39,400	—
7,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,500	—
75,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75,000	—
3,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,000	—
8,250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,250	—
22,260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22,260	—
17,050	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,050	—
48,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48,000	—
30,550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,550	—
5,088,772	63	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	5,970,597	35

	Transport
Naturhistoriska riksmuseum	
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:	
Allmänna institutet	81,000: —
Till understöd och uppmuntran åt mindre uppfostringsanstalter för medellösa döfstumma barn	40,000: —
Fattigvården i Stockholm och landsorterna	
Fattigvården i allmänhet, <i>Förslagsanslag</i>	
Serafimerlasarettets underhåll:	
Nuvarande anslag	24,000: —
<i>Tillkommer</i> : Ersättning för lasarettets andel i kortstämplingsaf- giften	1,500: —
Hospitalers och lasaretters underhåll	
Stora barnhuset i Stockholm:	
Penningar: Nuvarande belopp	1,750: —
<i>Tillkommer</i> : Ersättning för barnhusets andel i kort- stämplingsafgiften	27,000: —
Indelt tionde och ersättning för indragna tiondean- slag, oförändradt enligt 1874 års riksstat	42,930: 09.
Frimurare-barnhuset:	
Nuvarande anslag	1,250: —
<i>Tillkommer</i> : Ersättning för barnhusets andel i kortstämplingsaf- giften	1,500: —
Barnhusen i landsorterna	
Kyrkors underhåll:	
Penningar: Nuvarande beloppet	6,720: 83.
<i>Tillkommer</i> : Ersättning för en afskrifven kvarnränta	— 21.
Indelt ränta och ersättning för indragna räntor:	
Nuvarande beloppet	14,089: 62.
	Transport 14,089: 62.

Förslags-anslag:											
Penningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag.		Oindelt spanmål.				Summa.	
						Mätt.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.-fot.	k.r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
5,088,772	63	225,606	43	648,283	23	3,778	6	7,935	06	5,970,597	35
51,850	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51,850	—
121,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121,000	—
9,141	25	158	29	236	46	—	—	—	—	9,536	—
35,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,000	—
25,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25,500	—
7,804	33	18,856	27	89,587	68	70	9	148	89	116,397	17
28,750	—	—	—	42,930	09	—	—	—	—	71,680	09
2,750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,750	—
—	—	—	—	25,672	71	—	—	—	—	25,672	71
5,370,568	21	244,620	99	806,710	17	3,849	5	8,083	95	6,429,983	32

			Transport	14,089: 62.
<i>Afgår:</i>	Afskrifven qvarnränta		9: 3.	14,080: 59.
	Indelt tionde och ersättning för indragna tiondeanslag, oförändradt enligt 1874 års riksstat			284,401: 95.
	Oindelt spanmål:			
		Mått.	Värde.	
	Nuvarande anslag	984: 6.	2,067: 66.	
<i>Tillkommer:</i>	Ersättning för afskrifven qvarnränta	4: 2.	8: 82.	
		S:gr 988: 8.		2,076: 48.
	Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, <i>Reservationsanslag</i>			
	Rese- och traktamentspenningar, <i>Förslagsanslag</i>			
	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>Förslagsanslag:</i>			
	Nuvarande anslag			45,180: 62.
	<i>Afgår:</i> För jemnande af hufvudtitelns summa			44: —
	Extra utgifter, <i>Reservationsanslag</i>			
				<u>Summa</u>

Förslags-anslag:											
Peningar.		Indelt ränta och ersättning för indragna räntor.		Indelt tionde och ersättning för indragna tionde anslag.		Oindelt spanmål.				Summa.	
						Mått.		Värde förslagsvis å 2 kronor 10 öre kubikfoten.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kub.-fot.	k:r	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
5,370,568	21	244,620	99	806,710	17	3,849	5	8,083	95	6,429,983	32
6,721	04	14,080	59	284,401	95	988	8	2,076	48	307,280	06
24,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24,000	—
1,500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,500	—
45,136	62	—	—	—	—	—	—	—	—	45,136	62
15,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15,000	—
5,462,925	87	258,701	58	1,091,112	12	4,838	3	10,160	43	6,822,900	—

Litt. D.

Extra ordinarie anslag under Riksstatens Åttonde Hufvudtitel.

För år 1875.

Dyrtidstillägg:

Riksarkivet	3,520: —	
Kongl. Biblioteket	2,720: —	
Nationalmuseum	1,100: —	
Domkapitlens tjenstemän	3,716: —	
Universiteten	63,360: —	
Karolinska mediko-kirurgiska institutet	12,280: —	
Gymnastiska central-institutet	3,910: —	
Sundhets-kollegium med Provincialläkaresta- ten och Farmaceutiska institutet	52,120: —	
Undervisningsanstalterna för barnmorskor	1,620: —	
Veterinärundervisnings-anstalterna i Stock- holm och Skara	5,500: —	
Vetenskaps-akademien och Naturhistoriska riks- museum	5,800: —	
Vitterhets- historie- och antiqvitets-akade- mien	1,500: —	
Akademien för de fria konsterna	4,500: —	
Musikaliska akademien	3,940: —	165,586: —
Ecklesiastik-departementets expedition.		
För tillämpning af ny aflöningsstat	11,500: —	
» bearbetning af undervisnings-statistiken	5,000: —	16,500: —
		<u>Transport 182,086: —</u>

Transport 182,086: —

Kongl. Biblioteket.

Till inredning af dess nya byggnad 313,600: —

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.För anskaffande af inventarier och inredning af arbets-
rum m. m. 3,000: —**Elementarläroverken.**Till undervisningsmateriel vid Stockholms endast på real-
linien fullständiga högre elementarläroverk 500: —
För praktisk utbildning af blifvande elementar-
lärare 15,000: —
15,500: —**Elementarskolor för flickor.**

Understöd åt högre skolor för qvinlig ungdom 30,000: —

Folkundervisningen.Understöd för sådana församlingar, som icke förmå till
erforderligt belopp bekosta aflöning åt sina folkskole-
lärare 20,000: —
Till utarbetande af geografiska kartor för
undervisningens behof 1,500: —
Understöd åt folkhögskolor, *förslagsanslag* ... 10,000: —
31,500: —**Sundhets-kollegium.**

För bekostande af rättskemiska undersökningar 3,000: —

Veterinärundervisningen.Till uppförande af byggnader samt inköp af inventarier
och undervisningsmateriel för veterinärinrättningen i
Skara 10,000: —
Transport 588,686: —

	Transport	588,686: —	
Vetenskaps-akademien.			
För anskaffande af originalmålningar af växter ur Sveriges flora och utgifvande af teckningar utaf zoologiska föremål	1,200: —		
Till inköp för akademiens räkning af en tomt	250,000: —		251,200: —
Vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien.			
Till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m.	5,000: —		
» arvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af statens under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening	4,000: —		
» utgifvande af planschverk öfver fornsaker i statens historiska museum m. m.	2,000: —		11,000: —
Musikaliska akademien.			
Till uppförande af ny byggnad för akademien och dess läroverk			90,000: —
För hospitalsvården.			
För hospitalsväsendets ordnande	700,000: —		
Till allmänna hospitalsfondens förstärkande	200,000: —		
» understöd för den i Sköfde inrättade vårdanstalt för sinnesslöa barn	5,000: —		
» dito för en i Stockholm inrättad vård- och undervisningsanstalt för sinnesslöa barn	2,000: —		
» underhåll af det i Jerfsö socken af Helsingland inrättade sjukhem för spetälska	4,000: —		911,000: —
Diverse anslag.			
Till naturhistoriska och arkeologiska undersökningar på Björköen i Mälaren	4,500: —		
	Transport	4,500: —	1,851,886: —

	Transport	4,500: —	1,851,386: —
För tillsyn och vård af lifrustkammarens samlingar		600: —	
Till inlösen af 300 exemplar af Svenska Fornskriftsällskapets handlingar		1,050: —	
» understöd för fortsatt utgifvande af arbetet »Svenska språkets lagar»		1,500: —	
» e. o. Professoren C. G. Malmström för fortsättande af ett historiskt arbete		2,500: —	
» Docenten A. G. Theorell för fortsättande af vetenskapliga konstruktionsarbeten		2,500: —	
» förvarande och tillökande af den utaf Doktor A. Hazelius bildade skandinavisk-etnografiska samlingen		5,000: —	17,650: —
			<hr/> Summa 1,869,536: —

För år 1874.

Universiteten.

Dyrtdistillägg för en del universitetsadjunkter 15,000: —

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

Dyrtdistillägg åt vissa adjunkter 1,500: —
 Till samlingarnes förökande och vård samt till diverse materiella behof 2,849: —
 4,349: —

Elementarläroverken.

För lärares uppflyttning i högre lönegrad 89,000: —
 Till löneförbättring åt vissa öfningslärare 18,250: —
 » dito åt vissa lärare vid elementarläroverken 346,500: —
 453,750: —

Seminarium för bildande af lärarinnor.

Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor 4,500: —
 Transport 477,599: —

	Transport	477,599: —	
Pedagogier och folkskolor.			
Till löneförbättring åt lärare		15,500: —	
Folkundervisningen.			
Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärare-seminarierna	19,550: —		
» fullbordande af seminariebyggnaden i Hernösand	18,800: —	38,350: —	
Hospitalsvården.			
För hospitalsväsendets ordnande	200,000: —		
Till allmänna hospitalsfondens förstärkande	95,000: —	295,000: —	
Diverse anslag.			
Bidrag till bestridande af kostnaden för den internatio- nela antropologiskt-arkeologiska kongressens möte i Stockholm	15,000: —		
Till naturhistoriska och arkeologiska under- sökningar på Björköen i Mälaren	4,500: —		
Till bekostande af planscher öfver de der- vid anträffade fynden	2,640: —		
» inlösen för myntkabinettets räkning af en samling medeltidsmynt	8,000: —	30,140: —	
		<u>Summa</u>	856,589: —